



# PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ RYPINA



Województwo  
Kujawsko-Pomorskie

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego  
we Włocławku jest Jednostką Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego



Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania  
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

## Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina

Opracowanie zostało wykonane  
w Kujawsko-Pomorskim Biurze Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku  
w Oddziale w Toruniu

przez zespół w składzie:

Izabela Budzyńska

Małgorzata Dziechciarz

Sławomir Flanz

Beata Hennig

Patrycja Jaremczuk

Barbara Kosińska

Aleksandra Kowalska

Mirosław Skiba

Patrycja Zdunkiewicz

Agata Żmuda-Tarnowska

Toruń, 23 października 2024 r.

## Spis treści

1	Podstawy formalno-prawne opracowania prognozy .....	4
2	Cel, zakres i metody opracowania prognozy.....	4
3	Informacje o projektowanym dokumencie.....	7
3.1	Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu .....	7
3.2	Powiązanie projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 .....	8
4	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	8
5	Ocena istniejącego stanu środowiska, elementów przyrodniczych, zagrożeń dla środowiska i źródeł tych zagrożeń.....	9
	Budowa geologiczna.....	9
	Rzeźba terenu.....	10
	Osuwiska i obszary zagrożone występowaniem ruchów masowych .....	10
	Udokumentowane złoża kopalin .....	10
	Gleby .....	11
	Wody powierzchniowe i podziemne .....	12
	Zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna.....	15
	Przyrodniczy system obszarów chronionych .....	16
	Zagrożenia poważnymi awariami .....	20
	Powietrze .....	21
	Stan akustyczny (hałas) .....	21
	Pola elektromagnetyczne .....	22
	Zmiany klimatu .....	22
	Ład przestrzenny .....	23
	Odpady.....	25
	Gospodarka wodno-ściekowa .....	26
5.1	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem .....	26
5.2	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu dokumentu .....	28
6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody .....	29
7	Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko .....	31
	Natura 2000 .....	33
	Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny .....	33
	Ludzie .....	35
	Woda.....	36
	Powietrze .....	37
	Powierzchnia ziemi.....	39

Krajobraz .....	40
Klimat .....	41
Zasoby naturalne .....	42
Zabytki .....	43
Dobra materialne .....	44
8 Analiza wariantowa przeprowadzona w oparciu o zasadę prewencji i przezorności, zawierająca racjonalne rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu lub wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych .....	45
9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod oraz częstości przeprowadzenia analizy skutków realizacji projektu dokumentu .....	47
10 Streszczenie w języku niespecjalistycznym .....	49
Spis tabel .....	54
Spis map .....	54
Załącznik nr 1. Ocena przewidywanych oddziaływań projektów wskazywanych w projekcie Strategii Terytorialnej OPPT Rypina na elementy środowiska .....	56

## 1 Podstawy formalno-prawne opracowania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana została do projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina (ST OPPT Rypina) otrzymanej w dniu 27 września 2024 r. Stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś). Obowiązek jej przeprowadzania dla projektu Strategii wynika z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

Projekt dokumentu nie wymaga przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, tj. pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wpływającego na teren innego państwa, wynikającego z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wykonawcą prognozy jest Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku – wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna.

Prognoza została wykonana w ramach obowiązków statutowych Biura.

## 2 Cel, zakres i metody opracowania prognozy

Celem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu ST OPPT Rypina jest zidentyfikowanie i ocena procesów mogących zachodzić w środowisku w wyniku realizacji przyjętych założeń, a także wskazanie sposobów na zminimalizowanie lub całkowitą eliminację negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym zdrowie i życie ludzi.

Prognoza sporządzona została zgodnie z art.51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z 6 maja 2024 r., znak: WOO.410.105.2024.AT). Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy w piśmie z 3 października 2024 r., znak: NNZ.9022.4.74.2024 wskazał, że projekt dokumentu nie wymaga jego opinii, a tym samym odstąpił do ustalenia zakresu prognozy.

Z pism określających zakres i stopień szczegółowości wymaganych informacji wynika, że prognoza oddziaływania na środowisko do projektu ST OPPT Rypina powinna zostać sporządzona zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiając w szczególności zagadnienia:

1. opis metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego,
2. istniejący stan środowiska, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie,
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

5. analizę wpływu planowanego zagospodarowania na przedmiot i cele ochrony obszarów chronionych w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych dotyczących tych form,
6. analizę wariantową przeprowadzoną w oparciu o zasadę prewencji i przezorności, zawierającą racjonalne rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie lub wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.

Przedstawiony zakres prognozy pozwoli, aby projekt dokumentu, uwzględniając aspekty środowiskowe, wspomógł zrównoważony rozwój, zapewnił warunki równowagi przyrodniczej i pozwolił na racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Prognozę opracowano stosowanie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Przy sporządzeniu Prognozy bazowano przede wszystkim na metodzie badawczej polegającej na zbieraniu i analizowaniu dostępnych danych. Wykorzystano informacje o środowisku i jego stanie publikowane przez odpowiednie służby i instytucje, np. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, PGW Wody Polskie, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu, Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu i wiele innych. Informacje pozyskiwano również z powszechnie dostępnych geoportali, np. [mapy.geoportal.gov.pl](http://mapy.geoportal.gov.pl), [geoportal.infoteren.pl](http://geoportal.infoteren.pl), [geoportal.mojregion.info](http://geoportal.mojregion.info), [bdl.lasy.gov.pl](http://bdl.lasy.gov.pl), [mapa.korytarze.pl](http://mapa.korytarze.pl), [geoportal.pgi.gov.pl](http://geoportal.pgi.gov.pl), [geoserwis.gdos.gov.pl](http://geoserwis.gdos.gov.pl), [isok.gov.pl](http://isok.gov.pl) i innych oraz z Atlasu województwa kujawsko-pomorskiego. Wykorzystane zostały także materiały niepublikowane będące w posiadaniu KPBPIR oraz wiedza zespołu autorskiego na temat problemów ekologicznych w regionie. W przygotowywanym materiale sięgano również do dokumentów strategicznych i planistycznych jednostek samorządu terytorialnego, które porozumiały się dla realizacji zadań w Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina, tj. Powiatu Rypińskiego, Gminy Miasta Rypin, Gminy Brzuze, Gminy Rogowo, Gminy Rypin, Gminy Skrwilno oraz Gminy Wąpielsk.

Przygotowywany projekt dokumentu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina formułuje cele i założenia rozwoju obszaru, który obejmuje swym zasięgiem terytorialnym powiat rypiński. Dokument jest sporządzany w ścisłym nawiązaniu do ustaleń programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 (FEdKP 2021-2027). Zwraca się uwagę, że dla ww. programu regionalnego przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Projekt FEdKP 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy.

Niniejszy projekt dokumentu zawiera kompletny wykaz projektów, które mogą być na jego podstawie realizowane, a głównym źródłem ich finansowania będzie program regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. Lista projektów podstawowych zamieszczona w rozdziale 9.4 zawiera 30 projektów podstawowych. Na podstawie wykazu, z uwagi na ograniczoną liczbę informacji, które zawiera, trudno ustalić zakres i lokalizację przestrzenną planowanych działań. W związku z tym w celu ustalenia potencjalnego oddziaływania na środowisko bazowano na materiałach dodatkowych w postaci fiszek projektowych, zawierających opis planowanych działań.

Ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dotyczyła wpływu planowanych projektów na obszary Natura 2000, jak i poszczególne komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. Została

dokonana w oparciu o ww. fiszki projektowe, w których zawarty był opis ocenianych projektów. Projekty oceniono w oparciu o przygotowaną matrycę logiczną. Jej wiersze stanowiły poszczególne projekty pogrupowane według celów szczegółowych założonych w przedmiotowym projekcie ST OPPT Rypina, kolumny natomiast zawierały ww. komponenty środowiska. Szczegółowy opis metody, jaką dokonano oceny przewidywanych znaczących oddziaływań zawarto w rozdziale 7.

Część z planowanych do realizacji projektów ma charakter „miękki”, w związku z czym ich oddziaływanie na środowisko będzie ograniczone do pozytywnego wpływu na ludzi i szeroko pojęte dobra materialne, w tym wzmocnienie kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru. W prognozie starano się zidentyfikować te działania, które będą oddziaływały na przestrzeń, w tym poszczególne komponenty środowiska, w sposób trwały. Za cel prognozy postawiono określenie przewidywanych skutków wpływu założeń projektu ST OPPT Rypina na środowisko. Starano się przedstawiać ewentualne sposoby uniknięcia negatywnych oddziaływań, w tym rozważenie możliwych rozwiązań alternatywnych.

Do prezentacji wybranych zagadnień przestrzennych wykorzystano również metody graficzne, których efektem są ryciny uzupełniające część tekstową. Stanowią one m.in. podstawę oceny potencjalnego wpływu zakładanych do realizacji projektów (jeśli można określić miejsce ich realizacji) na zachowanie ciągłości systemu obszarów chronionych, który obejmuje obszarowe formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu i rezerваты przyrody, a także korytarze migracji, w szczególności wyznaczone przez Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk.

Formułując wnioski w zakresie oceny oddziaływań na środowisko, oceny możliwości i sposobów ograniczania i zapobiegania przewidywanym znaczącym negatywnym wpływom czy proponowania rozwiązań alternatywnych, bazowano na powszechnie dostępnych opracowaniach dotyczących aspektów środowiskowych, w tym promujących dobre praktyki, literaturze specjalistycznej oraz wiedzy i doświadczeniu członków zespołu eksperckiego.

Brak możliwości przestrzennej lokalizacji niektórych projektów, które mają być realizowane w ramach Strategii, pozostawia pewien margines niepewności. Niemniej jednak podejmowanie konkretnych działań w przestrzeni będzie uwarunkowane spełnieniem określonych przepisami wymagań formalno-prawnych, w tym związanych ze środowiskiem. W przypadku przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie zawsze znacząco oddziaływać na środowisko prowadzone będą odrębne postępowania w zakresie oceny oddziaływania na środowisko. Tym samym stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie dostosowano do poziomu ogólności projektu ST OPPT Rypina.

Jednocześnie zwraca się uwagę na ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko wykonaną w Prognozie oddziaływania na środowisko do projektu programu regionalnego FEdKP 2021-2027. W ramach projektu FEdKP 2021-2027 wskazano kierunki wsparcia, w obrębie których dofinansowywane będą wybrane typy projektów. Wpisują się w nie projekty wybrane i umieszczone w projekcie ST OPPT Rypina. W prognozie do projektu FEdKP 2021-2027 dokonano charakterystyki wszystkich ośmiu priorytetów tematycznych pod kątem alokacji środków jakie przeznaczono na wykonanie przewidzianych w ich ramach działań oraz wpływu ich realizacji na elementy środowiska. Dokonano również oceny przewidywanych oddziaływań celów szczegółowych (wskazywanych w ramach tych ośmiu priorytetów) na poszczególne komponenty środowiska. Ponadto dla projektu FEdKP 2021-2027 wykonano ocenę zgodności zakresów wsparcia w niej zawartych z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH), w której nie zidentyfikowano działań, które mogłyby wyrządzić poważne szkody dla łagodzenia zmian klimatu, adaptacji do zmian klimatu, zrównoważonego wykorzystania i ochrony zasobów wodnych, gospodarki o obiegu zamkniętym, zapobiegania zanieczyszczeniu i jego kontroli oraz ochrony i odbudowy bioróżnorodności a także ekosystemów.

Podkreślenia wymaga fakt, że jak wskazywano wcześniej, projekty zawarte w projekcie ST OPPT Rypina są ściśle związane z zakresami wsparcia wskazywanymi w programie regionalnym FEdKP 2021-2027, dla których będzie



on stanowił główne źródło finansowania. Pozostałe możliwe źródła finansowania tych projektów to programy krajowe sporządzane w ramach Polityki Spójności 2021–2027, dla których również przeprowadzono strategiczne oceny oddziaływania na środowisko.

### 3 Informacje o projektowanym dokumencie

#### 3.1 Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu

Projekt strategii terytorialnej OPPT Rypina sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego), na podstawie art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. poz. 1079). To instrument rozwoju terytorialnego używany w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w programie. Zakłada realizację programu zgodnie z warunkami określonymi w umowie partnerstwa na obszarach wyznaczonych przez instytucję zarządzającą. Zgodnie z przytoczonym artykułem ustawy, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo utworzone w jednej z wybranych form współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Rypina zawiązane zostało porozumienie podjęte uchwałą w sprawie wyrażenia woli zawarcia porozumienia i powierzenia Gminie Miasta Rypin prowadzenia zadania związanego z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina pomiędzy przedstawicielami wszystkich gmin powiatu rypińskiego oraz samorządem powiatu. Dokument ten jest elementem polityki terytorialnej, której założenia i poziomy zostały szerzej przedstawione w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Projekt ST OPPT Rypina zawiera diagnozę oraz wzajemne powiązania potencjału społecznego, gospodarczego i przyrodniczego. Prezentuje analizę problemów i potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Określa główne cele i kierunki polityki rozwoju OPPT Rypina, oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Identyfikuje rejony o niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, zagrożone marginalizacją i utratą pełnionych funkcji, które wymagają wsparcia procesu modernizacji. Ponadto omawia źródła finansowania zaplanowanych działań, a także tryb wyboru zadań strategicznych. Dokument przedstawia projekty służące zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału OPPT Rypina.

Głównym celem projektu ST OPPT Rypina jest podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej. Jego zakres obejmują następujące cele szczegółowe:

- gospodarka i wykształcone kadry,
- zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna,
- wysoka jakość życia społeczeństwa,
- atrakcyjna i dostępna przestrzeń,
- wsparcie administracyjne.

Realizacja powyższych zagadnień odbędzie się poprzez zaplanowaną interwencję w ramach polityki terytorialnej województwa. Zidentyfikowane problemy i potrzeby rozwojowe zostały ujęte w projektach mających na celu poprawę innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.



### 3.2 Powiązanie projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027

Projekt ST OPPT Rypina, poza częścią diagnostyczną i strategiczną zawiera również analizę spójności ustaleń z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+ jest jednym z podstawowych dokumentów, na bazie którego prowadzona jest polityka rozwoju województwa. Zawiera syntezę uwarunkowań, określa cele i kierunki rozwoju oraz sposób realizacji zadań, źródła ich finansowania, a także tryb wyboru projektów. Stanowi punkt odniesienia w zakresie kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej na poziomie regionalnym. Zasadniczym celem strategii jest efektywne wykorzystanie potencjału województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Strategia województwa przedstawia politykę terytorialną w podziale na kilka zróżnicowanych poziomów. I poziom służy rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym (MOF Bydgoszczy, MOF Torunia). II poziom dotyczy podnoszenia potencjału ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz, Toruń). Natomiast III poziom ma na celu wzmocnienie rozwoju miejskich ośrodków funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław). IV poziom związany jest z rozwojem miast powiatowych i ich obszarów funkcjonalnych. V z kolei ma za zadanie wsparcie ośrodków na poziomie lokalnym. Polityka terytorialna zakłada odrębne działania wobec poszczególnych poziomów, w tym ustalenia wobec OPPT Rypina – IV poziom.

Projekt ST OPPT Rypina realizowany będzie również w nawiązaniu do ustaleń programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 (FEoKP 2021-2027). Wsparcie projektów odbędzie się między innymi w oparciu o instrument IIT, który w ramach polityki terytorialnej funkcjonuje na wymienionych wyżej 5 poziomach odnosząc się do zróżnicowanych potrzeb i specyfiki danego obszaru. Zgodnie z założeniami IV poziomu OPPT Rypina ukierunkowany jest na budowanie relacji wewnętrznych i podnoszenie potencjału rozwojowego. Planowane do osiągnięcia rezultaty będą wynikać z przyjętych strategii, w których określone zostały kierunki wsparcia i projekty, dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb. Finansowanie projektów ze środków programu FEoKP 2021-2027 koncentruje się przede wszystkim na transporcie niskoemisyjnym, efektywności energetycznej, adaptacji do zmian klimatu, ochronie walorów środowiska oraz podnoszeniu jakości życia mieszkańców i usług publicznych, z zachowaniem zasady działań zrównoważonych.

Projekt ST OPPT Rypina jest zgodny z zapisami i założeniami rozwojowymi wymienionych dokumentów nadrzędnych co wpłynie na skuteczność oraz efektywność podejmowanych działań.

## 4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

W niniejszym rozdziale została dokonana analiza projektu ST OPPT Rypina pod względem ujęcia w niej celów środowiskowych ustanowionych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Ze szczebla międzynarodowego i wspólnotowego wzięto pod uwagę cele zapisane w takich dokumentach, jak:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa;
- Przekształcenie naszego świata: Agenda na Rzecz zrównoważonego Rozwoju 2030;
- Porozumienie Paryskie;
- Czysta planeta dla wszystkich;
- Europejski Zielony Ład;
- Nowy program strategiczny na lata 2019-2024;

- Pakt Amsterdamski: Agenda Miejska dla Unii Europejskiej;
- Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracania przyrody do naszego życia;
- Nowa Karta Lipska;
- Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności;
- 8 Program działań w zakresie środowiska „Wspólnie odwracamy tendencje”.

Cele środowiskowe w nich zawarte dotyczą przede wszystkim potrzeby poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia zużycia energii i zasobów, zwiększenia udziału energii odnawialnej, adaptacji do zmian klimatu, dążenia do neutralności klimatycznej i zachowania różnorodności biologicznej.

Ich wdrożenie, uszczegółowienie i rozwinięcie w zakresie celów ochrony środowiska stanowią dokumenty szczebla krajowego, takie jak:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Polityka ekologiczna państwa 2030;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Program wodno-ściekowy kraju;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Krajowa Polityka Miejska 2030;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 oraz do 2040);
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2028;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2022- AKPOŚK 2022;
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.

Zasadnicze cele ochrony środowiska w nich zawarte dotyczą przede wszystkim działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód, budowania zielonych miast, rozwoju nisko- i zeroemisyjnego transportu, zwłaszcza publicznego oraz adaptacji do zmian klimatu, w tym poprzez realizację zwłaszcza w przestrzeni miejskiej elementów błękitno-zielonej infrastruktury.

Główny cel przyjęty dla projektu ST OPPT Rypina, jak i cele szczegółowe w niej zawarte, a następnie przełożone na konkretne projekty planowane do realizacji w perspektywie finansowej 2021-2027, są spójne z celami ochrony środowiska ustanowionymi w ww. dokumentach. Projekt ST OPPT Rypina przewiduje działania na rzecz wsparcia inwestycji w zakresie realizacji celów dotyczących poprawy stanu środowiska przyrodniczego. W szczególności widoczne jest to w celu szczegółowym 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna, jak również w projektach mających na celu odnowę przestrzeni publicznych (cel szczegółowy 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń).

## 5 Ocena istniejącego stanu środowiska, elementów przyrodniczych, zagrożeń dla środowiska i źródeł tych zagrożeń

### Budowa geologiczna

OPPT Rypina znajduje się w północnej części niecki warszawskiej – jednostki geologicznej, która stanowi centralną część niecki brzeźnej. Niecka warszawska leży w strefie Teisseyre’a-Tornquista, będącej granicą między prekambryjską Platformą Wschodnioeuropejską a Zachodnioeuropejską Platformą Paleozoiczną,

natomiast sama linia przecina analizowany obszar i przebiega na południe od Rypina. Podłoże badanego obszaru składa się głównie z osadów czwartorzędowych i trzeciorzędowych, pod którymi znajdują się utwory mezozoiczne o miąższości około 1-1,5 km. Osady czwartorzędowe, obejmujące cały obszar, charakteryzują się zróżnicowaną miąższością, zależną głównie od ukształtowania powierzchni podczwartorzędowej i współczesnej morfologii terenu. Składają się głównie z glin zwałowych, ich zwietrzelin, piasków, żwirów, mad rzecznych, namułów, torfów i ilów, będących pozostałością po zlodowaceniach. Osady trzeciorzędowe to głównie utwory paleogenu i neogenu, takie jak piaski drobnoziarniste, ily i mułki piaszczyste, także z płytkimi wkładkami węgla brunatnego oraz seria ilów i mułków z okruchami lignitu.

### Rzeźba terenu

OPPT Rypina pokrywają w większości dwie rozległe formy geologiczne: wysoczyzna morenowa o pagórkowatej oraz falistej rzeźbie na północnym-zachodzie oraz równina sandrowa w większości o falistej budowie. Powierzchnię wysoczyzny urozmaicają liczne moreny czołowe, kemy, kręte wały z erozji wód subglacjalnych oraz zagłębienia wytopiskowe. Cały obszar przecina kilka rozległych rynien polodowcowych. Związane są z doliną rzeki Rypienica, jeziorami Dłuskim, Trąbińskim i Czarownica oraz zespołem jezior (Ostrowickie, Brzuskie, Zaleskie Duże, Ruda). Na północy OPPT znajduje się rozległa dolina Drwęcy. Rzędne terenu wahają się od około 80 m n.p.m. w północno-zachodniej części obszaru do około 130 m n.p.m. na południowy zachód od Rypina, z najwyższym wzniesieniem (138 m n.p.m.) w okolicach Nadroża.

### Osuwiska i obszary zagrożone występowaniem ruchów masowych

Na obszarze OPPT Rypina nie stwierdzono występowania osuwisk. Terenu nie zakwalifikowano również jako zagrożonego występowaniem ruchów masowych.

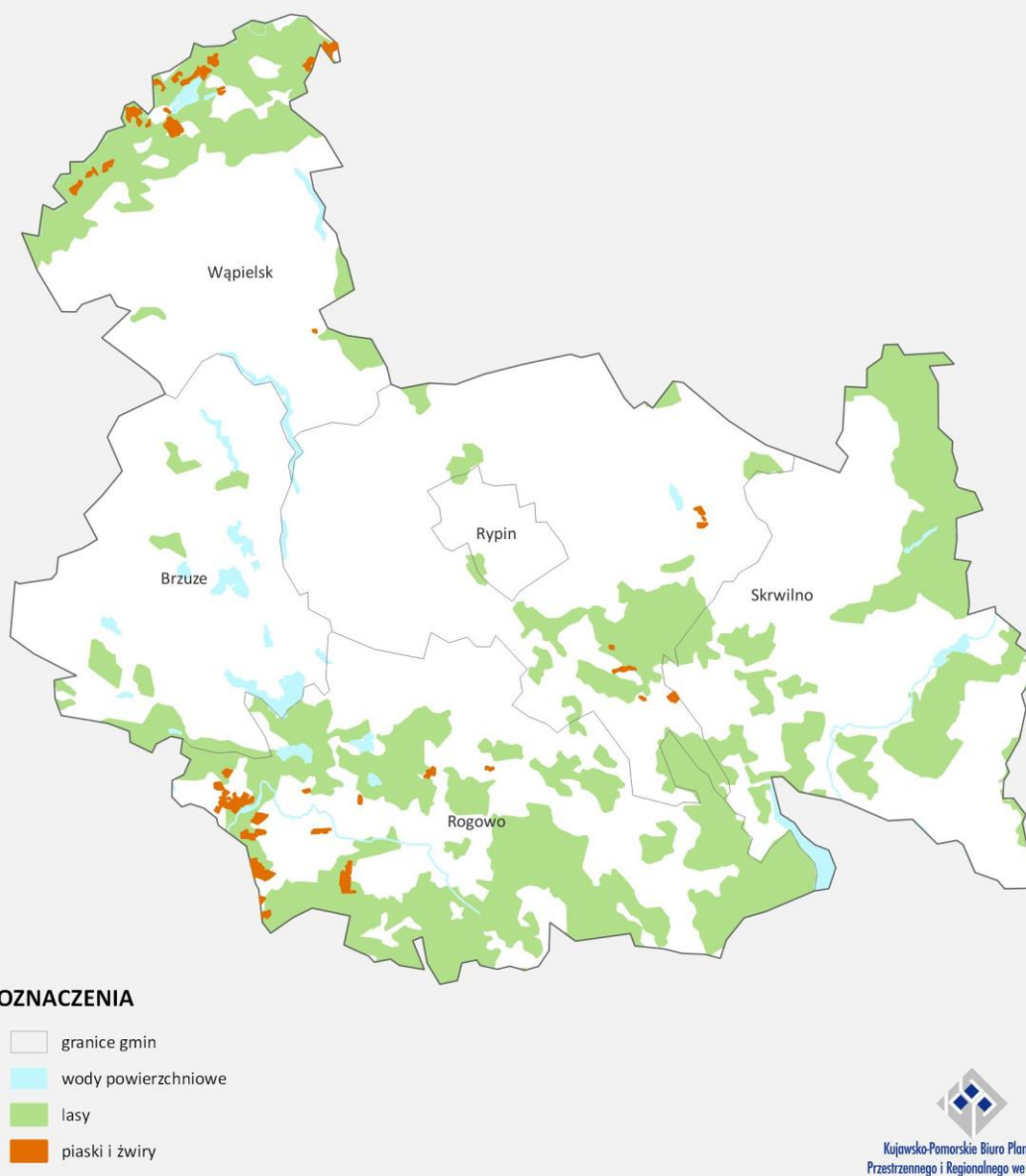
### Udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z aktualnym Bilansem Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. na obszarze OPPT Rypina występują jedynie piaski i żwiry. Ich rozmieszczenie wskazuje przede wszystkim na dwa obszary koncentracji – pierwszy związany jest z utworami budującymi dolinę rzeki Drwęcy i występuje w północnej części obszaru – w gminie Wąpielsk; drugi z kolei obejmuje obszary sandrowe w części południowej – w gminie Rogowo (złoża eksploatowane m.in. w żwirowni w miejscowości Huta-Chojno). Wydobycie kruszyw naturalnych umożliwi zaspokojenie lokalnych potrzeb mieszkańców do celów budownictwa mieszkaniowego i drogownictwa. W tabeli nr 1 poniżej przedstawiono liczbę złóż kopalin na terenie OPPT Rypina.

Tabela 1. Liczba złóż kopalin w granicach OPPT Rypina	
Kopalina	Liczba złóż
<b>Surowce skalne</b>	
Piaski i żwiry	58
<b>SUMA</b>	<b>58</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bilansu Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023, Warszawa 2024

Mapa 1. Udokumentowane złoża kopalin w granicach OPPT Rypina



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych „Bilans złóż kopalin w Polsce” wg stanu na 31.12.2023r. PIG-PIB, Warszawa 2024r.

## Gleby

Na terenie OPPT Rypina w większości wykształciły się żyzne gleby płowe sprzyjające prowadzeniu działalności rolniczej. Predyspozycje do rozwoju funkcji rolniczej w poszczególnych gminach są zróżnicowane. Na terenach wysoczyzny morenowej w części północnej, północno-zachodniej oraz centralnej występują gleby brunatne i płowe. Zostały wytworzone z glin morenowych i piasków gliniastych i należą do najbardziej żyznych gleb analizowanego obszaru, na których intensywnie rozwija się rolnictwo. Największe powierzchnie gleb o wysokiej przydatności rolniczej (kompleksy 1-4) znajdują się w gminie Rypin po obu stronach rzeki Rypienicy, w gminie Brzuze oraz w gminie Wąpielsk (centralna i południowa część). Z kolei wschodnia i południowa część OPPT Rypina zbudowana jest z utworów sandrowych, z których wykształciły się gleby bielicoziemne (bielicowe i rdzawe). Z uwagi na ich słabą przydatność dla rolnictwa, zwłaszcza na terenie gmin Rogowo i Skrwilno, obszar ten charakteryzuje się występowaniem kompleksów leśnych.

Istotnym zagrożeniem negatywnie wpływającym na produkcję rolną są coraz częściej występujące susze i niedobory wody. Prowadzą one do przesuszania gruntów oraz zwiększają ich podatność na erozję, zarówno wietrzną powodującą stepowanie obszarów, jak i wodną, związaną z nadmiernych spływem powierzchniowym.

## **Wody powierzchniowe i podziemne**

### Wody powierzchniowe

OPPT Rypina położony jest w całości w dorzeczu Wisły. Obszar ten odwadniany jest przez Drwęcę (przepływającą przez północno-zachodnią część obszaru) oraz przez Skrwę (przepływającą przez wschodnią część obszaru). Przez centralną część obszaru przepływa Rypienica, będąca dopływem Drwęcy i stanowiąca jego oś hydrograficzną. Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior w OPPT jest niska i wynosi 35 spośród 1069 zidentyfikowanych na terenie województwa. Są to głównie jeziora rynnowe i morenowe. Największe z nich to jezioro Urszulewskie (położone na granicy z województwem mazowieckim), Żalskie, Długie i Kleszczyńskie.

Ze względu na ukształtowanie terenu (liczne drumliny), na obszarze tym występują podmokłe obniżenia terenu, z oczkami wodnymi i torfowiskami.

Na terenie OPPT Rypina wydzielono 12 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i 9 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Są to następujące zlewnie JCWP:

- rzeczne

RW200009279459	Mień do jez. Wielkiego
RW2000102756529	Kanał Gójsk
RW200010287449	Pissa
RW20001028879	Rypienica z Dopływem z jez. Długiego
RW200010289329	Struga Dobrzyńska
RW200010289459	Ruziec z Dopływem z jez. Ugoszcz
RW20001128899	Rypienica od Dopływu z jez. Długiego do ujścia
RW20001128949	Ruziec od Dopływu z jez. Ugoszcz do ujścia
RW20001128977	Drwęca od Brodniczki do Strugi Rychowskiej
RW200015275615	Skrwa do Dopływu spod Przywitowa
RW2000152756329	Chroponianka
RW2000162756319	Skrwa od Dopływu spod Przywitowa do Chroponianki

- jeziorne

LW20202	Kiełpińskie
LW20062	Sarnowskie
LW20213	Rudzkie
LW20201	Długie
LW20209	Kleszczyńskie
LW20211	Żalskie
LW20013	Szczutowskie
LW20014	Urszulewskie
LW20012	Skrwilno

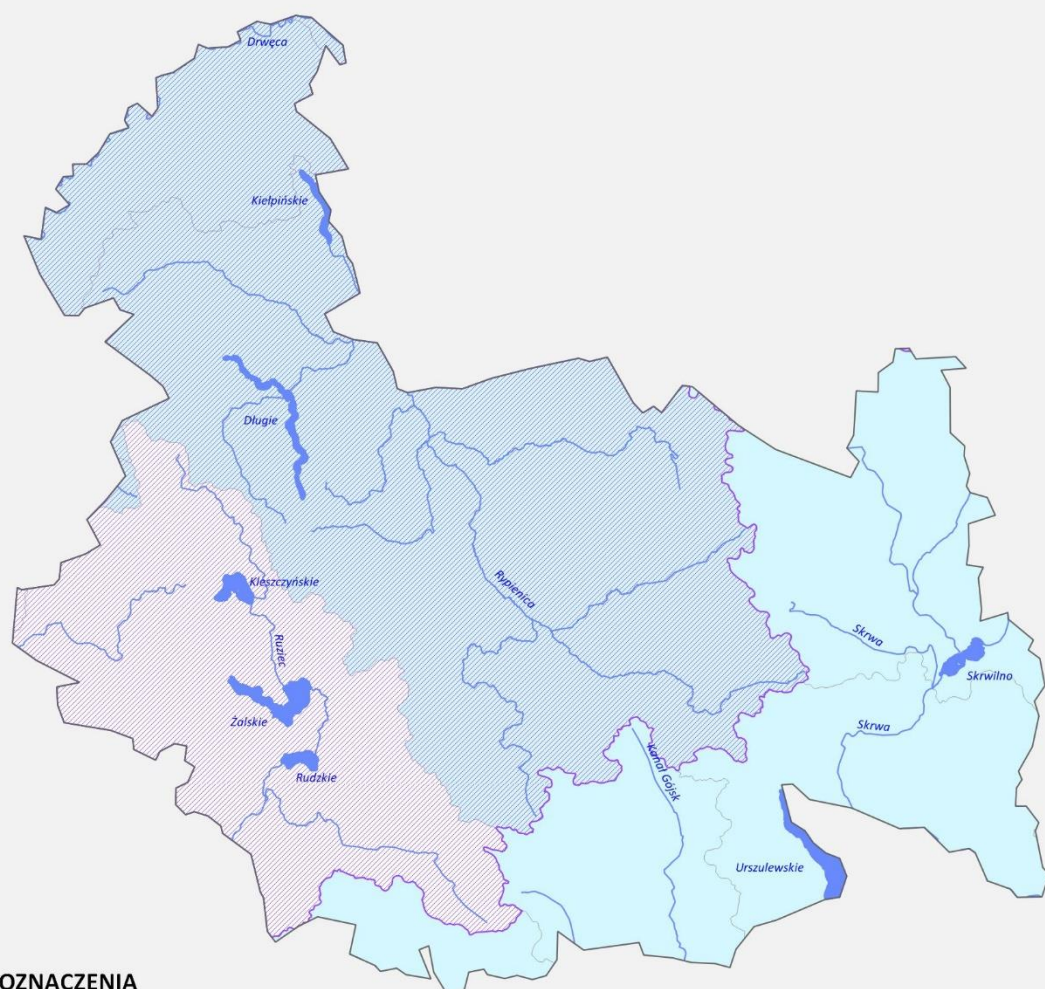
Stan wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, badanych w ostatnich kilku latach określono jako zły. Jedynie dwie z nich – Ruziec z Dopływem z jez. Ugoszcz i Ruziec od Dopływu z jez. Ugoszcz do ujścia są niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zlewnie te położone są w większości na obszarze użytkowanym rolniczo. W związku z tym za główne źródło presji uznaje się nawożenie i depozycję. Istotny wpływ na ich stan ma również odpływ miejski (wody opadowe), a także ścieki przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (zarówno punktowe jak i rozproszone), w tym związane z transportem i turystyką.

Stan pięciu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych położonych w granicach OPPT Rypina został określony jako zły. Są to następujące zlewnie: Sarnowskie, Kleszczyńskie, Żalskie, Szczutowskie i Urszulewskie. Dla pozostałych czterech zlewni jeziornych brak jest danych. Jedynie trzy zlewnie jeziorne nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (Kiepińskie, Rudzkie i Skrwilno). Za główne źródło presji dla zlewni jeziornych uznaje się rozwój obszarów zurbanizowanych, w tym poprzez transport, turystykę i odpływ miejski. Dużą rolę odgrywa zwłaszcza turystyka związana z zagospodarowaniem tych jezior i ich atrakcyjnością rekreacyjną dla mieszkańców, również spoza tego obszaru. Ponadto ze względu na dominujące rolniczo użytkowanie obszaru zlewni stanowią one obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie OPPT Rypina zagrożenie powodziowe jest wysokie. Na terenie gminy Wąpielsk oraz gminy Skrwilno istnieje zagrożenie występowaniem powodzi z uwagi na lokalizację rzek Drwęca i Skrwa. Zagrożenie to istnieje również wzdłuż Rypienicy. Ponadto na obszarze tym mogą również występować lokalne podtopienia związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi, takimi jak nawalne deszcze lub w skutek spływu powierzchniowego, związanego z występowaniem powierzchni trudno przepuszczalnych.



Mapa 2. Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych w OPPT Rypina



#### OZNACZENIA

 wody powierzchniowe

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez jednolite części wód:

 zagrożone jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

 zagrożone jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

  
Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania  
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Źródło: opracowanie własne na podstawie IlaPGW ([www.apgw.gov.pl](http://www.apgw.gov.pl))

### Wody podziemne

Główne poziomy użytkowe na terenie OPPT Rypina występują zarówno w utworach czwartorzędowych jak i paleogeńsko-neogeńskich. Największe ich zasoby, będące źródłem zaopatrzenia ludności, występują w utworach czwartorzędowych.

Zgodnie z obowiązującym podziałem obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obszar ten położony jest w obrębie trzech JCWPd. Są to JCWPd nr 39 (zajmująca największą powierzchnię), JCWPd nr 46 (o najmniejszej powierzchni w południowej części obszaru) i JCWPd nr 48 (położona we wschodniej i południowo-wschodniej części). JCWPd nr 39 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, ilościowym i ogólnym. Jednakże ze względu na zidentyfikowaną presję obszarową rozproszoną związaną z rolnictwem i gospodarką komunalną lub przemysłem jest ona zagrożona chemicznie nieosiągnięciem celów środowiskowych. Pozostałe dwie JCWPd są niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, a ich stan zarówno chemiczny, ilościowy, jak i ogólny został określony jako dobry.



Obszar znajduje się w granicach jednego głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Obejmuje on swoim zasięgiem wschodnią i południowo-wschodnią część omawianego obszaru. Jest to zbiornik główny, typu porowego w utworach paleogeńsko-neogeńskich.

### Zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna

OPPT Rypina położony jest w granicach trzech mezoregionów fizyczno-geograficznych, wydzielonych w ramach opracowania Jerzego Kondrackiego<sup>1</sup>, przy czym ponad połowa (58,5%) jego powierzchni znajduje się w zasięgu Pojezierza Dobrzyńskiego.

Różnorodność elementów środowiska geograficznego, takich jak: rzeźba terenu, obecność rzek m.in: Drwęcy i Skrwy oraz jezior, torfowisk i innych zabagnień, ma bezpośrednie odzwierciedlenie w zróżnicowaniu ekosystemów analizowanego obszaru.

Na szatę roślinną obszaru objętego opracowaniem składają się lasy, użytki zielone wraz z łąkami (w tym roślinność bagienna), zieleń śródpolna, sady i ogrody oraz tereny zielone na obszarach zurbanizowanych. Szata roślinna analizowanego obszaru jest stosunkowo uboga. Z uwagi na duży udział gleb sprzyjających prowadzeniu działalności rolniczej, na obszarze OPPT Rypina dominują agrocenozy pól uprawnych. Największymi skupiskami zieleni wysokiej na analizowanym obszarze są natomiast lasy. Według danych GUS za rok 2022 powierzchnia lasów w obszarze OPPT Rypina wyniosła 11 640 ha, stanowiąc blisko 20% powierzchni całego obszaru. Tereny leśne na obszarze OPPT Rypina rozmieszczone są nierównomiernie, z wyraźną koncentracją we wschodniej części gminy Skrwilno, południowej części gminy Rogowo oraz wzdłuż północnej granicy gminy Wąpielsk (Dolina Drwęcy). Skład gatunkowy lasów analizowanego obszaru jest dość mocno zróżnicowany. Lasy OPPT Rypina nie są jednorodne zarówno pod względem siedliskowym, jak i drzewostanowym. Dominują drzewostany iglaste z przewagą sosny zwyczajnej. W lasach liściastych do najpopularniejszych gatunków należą: dęby, olchy i brzozy. W obniżeniach terenu, szczególnie dolinach rzecznych oraz na obrzeżach jezior występują często drzewostany olszowe. Ponadto w pobliżu rzek dominują podmokłe łąki w kompleksie z turzycowiskami i torfowiskami.

Na pozostałych terenach, niezwiązanych z gospodarką leśną, niezwykle istotnymi dla bioróżnorodności analizowanego obszaru są również zadrzewienia przydrożne, śródpolne miedze, użytki zielone wraz z łąkami, torfowiska, sady i ogrody oraz tereny zielone na obszarach zurbanizowanych. Obszary te stwarzają swoistego rodzaju wyspy biocenozy na terenach silnie przekształconych oraz dostarczają możliwości migracji i bytowania fauny i flory. W pasie nadbrzeżnym rzek, jak również pozostałych cieków, jezior, oczek wodnych rozwinięta jest roślinność nadwodna, zbiorowiska szuwarowe i trzcinowiska. Bezpośrednio w dolinach rzecznych występuje szereg gatunków zagrożonych lub chronionych w skali kraju oraz rzadkich w regionie.

OPPT Rypina położony jest w zasięgu korytarzy ekologicznych migracji gatunków wskaźnikowych – dużych ssaków (wilka, rysia, łosia, jelenia) opracowanych przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży w 2012 r. Fauna OPPT Rypina powiązana jest ściśle z dużymi obszarami leśnymi. W lasach dominują sarny, jelenie, daniela i dziki. Spotykane są także zajęce, króliki, lisy, borsuki oraz kuny leśne. Na pozostałych terenach ostojami bioróżnorodności są ekosystemy dolin rzecznych m.in: Drwęcy i Skrwy, Rypienicy oraz liczne jeziora. W granicach OPPT Rypina znajduje się obszar Natura 2000 – Dolina Drwęcy. Tereny podmokłe stanowią obszary, na których świat zwierząt jest zdecydowanie bardziej bogaty i urozmaicony. Na analizowanym obszarze występują liczne gatunki ptaków, w tym m.in: błotniak stawowy, bocian biały, zimorodek, żuraw, orlik krzykliwy. Faunę tego obszaru uzupełniają niszowe gatunki płazów (kumak nizinny, traszka grzebieniasta, różne gatunki ropuch) oraz gadów (jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworódka, żmija zygzakowata, padalec).

---

<sup>1</sup> zmodyfikowane przez zespół pod kierunkiem J. Solona i J. Borzyszkowskiego [w:] J. Solon, J. Borzyszkowski i in., PHYSICO-GEOGRAPHICAL MESOREGIONS OF POLAND: VERIFICATION AND ADJUSTMENT OF BOUNDARIES ON THE BASIS OF CONTEMPORARY SPATIAL DATA, 2018

## Przyrodniczy system obszarów chronionych

Na przyrodniczy system obszarów chronionych OPPT Rypina składają się zarówno obiekty przestrzenne jak i punktowe. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na analizowanym obszarze występują nieliczne z nich: rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

Na obszarze objętym opracowaniem znajdują się trzy rezerwaty przyrody.

Rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 października 2016 r., znajduje się na terenie gminy Wąpielsk. Powierzchnia rezerwatu wynosi 477,62 ha, w tym 37,25 ha na terenie gminy Wąpielsk. Celem ochrony rezerwatu jest ochrona środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, a w szczególności ochrona środowiska pstrąga, łosia, troci i certy.

Rezerwat przyrody „Tomkowo”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r., znajduje się na terenie gminy Wąpielsk. Powierzchnia rezerwatu wynosi 15,85 ha. Celem ochrony w rezerwacie jest utrzymanie mozaiki żyznych, leśnych zbiorowisk roślinnych wraz z zachodzącymi w nich procesami ekologicznymi.

Rezerwat przyrody „Okalewo”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r., znajduje się na terenie gminy Skrwilno. Powierzchnia rezerwatu wynosi 5,28 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie boru mieszanego wilgotnego świerkowo-dębowego *Quercus-Piceetum* poza granicą zasięgu.

Więszymi obszarowo formami ochrony są trzy obszary chronionego krajobrazu.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy, dla którego obowiązuje Uchwała nr XXXVIII/656/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 listopada 2027 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy, znajduje się częściowo na terenie gminy Wąpielsk. Obszar obejmuje dno doliny Drwęcy, jej strome zbocza i tereny przyległe. Czynna ochrona ekosystemu, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk, a także ochrona doliny Rzeki Drwęcy wraz z pasem roślinności okalającej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, dla którego obowiązuje Uchwała nr XI/255/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, znajduje się na terenie gmin: Rogowo i Skrwilno. Obszar ten położony jest w obrębie Sandru Skrwy. Orograficznie teren jest dosyć jednorodny jedynie tylko zachodnia część obszaru wykazuje większe zróżnicowanie. Dominantą przestrzenną obszaru jest rynna Jeziora Urszulewskiego. Głównym elementem hydrograficznym jest Jezioro Urszulewskie o powierzchni 239,1 ha. Uzupełnienie sieci wodnej stanowią jezioro Skrwilno, rzeka Skrwa oraz bogaty system drobnych cieków oraz oczek wodnych. Szatę roślinną tworzą przede wszystkim lasy. Zajmują one dużą powierzchnię – około 2479 ha, która stanowi ponad 70% omawianego obszaru. Ponadto ważny ekologicznie i znaczący terytorialnie element stanowią kompleksy łąk i bagien.

Obszar Chronionego Krajobrazu Drumliny Zbójeńskie, dla którego obowiązuje Uchwała nr XXV/371/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Drumliny Zbójeńskie, znajduje się na terenie gminy Brzuze. Położony jest w obrębie Wysoczyzny Dobrzyńskiej. Rzeźba powierzchni terenu charakteryzuje się wyjątkowo dużym urozmaiceniem. Wiąże się ona z występowaniem unikalnych form polodowcowych jakimi są drumliny. Są to zespoły wzgórz (ciągów bochenkowatych pagórków) o różnym kierunku przebiegu, zgodnym z kierunkiem ruchu lodowca. Sieć hydrograficzną tworzą przede wszystkim trzy jeziora: Wojnowskie, Sitno i Zbójeńskie. Uzupełnienie stanowi

cały system drobnych rowów, cieków i drobnych oczek wodnych. Szata roślinna jest bardzo uboga. Dotyczy to zwłaszcza lasów, które zajmują zaledwie 1,6% ogólnej powierzchni. Ubóstwo lasów jest wynikiem intensywnych wyrębów i uzyskiwania w ten sposób terenów dla rolnictwa, o glebach charakteryzujących się wysokimi klasami bonitacyjnymi. Różnicowanie mikroklimatyczne obszaru wiąże się głównie z bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu.

Na obszarze OPPT Rypina znajduje się 1 obszar Natura 2000.

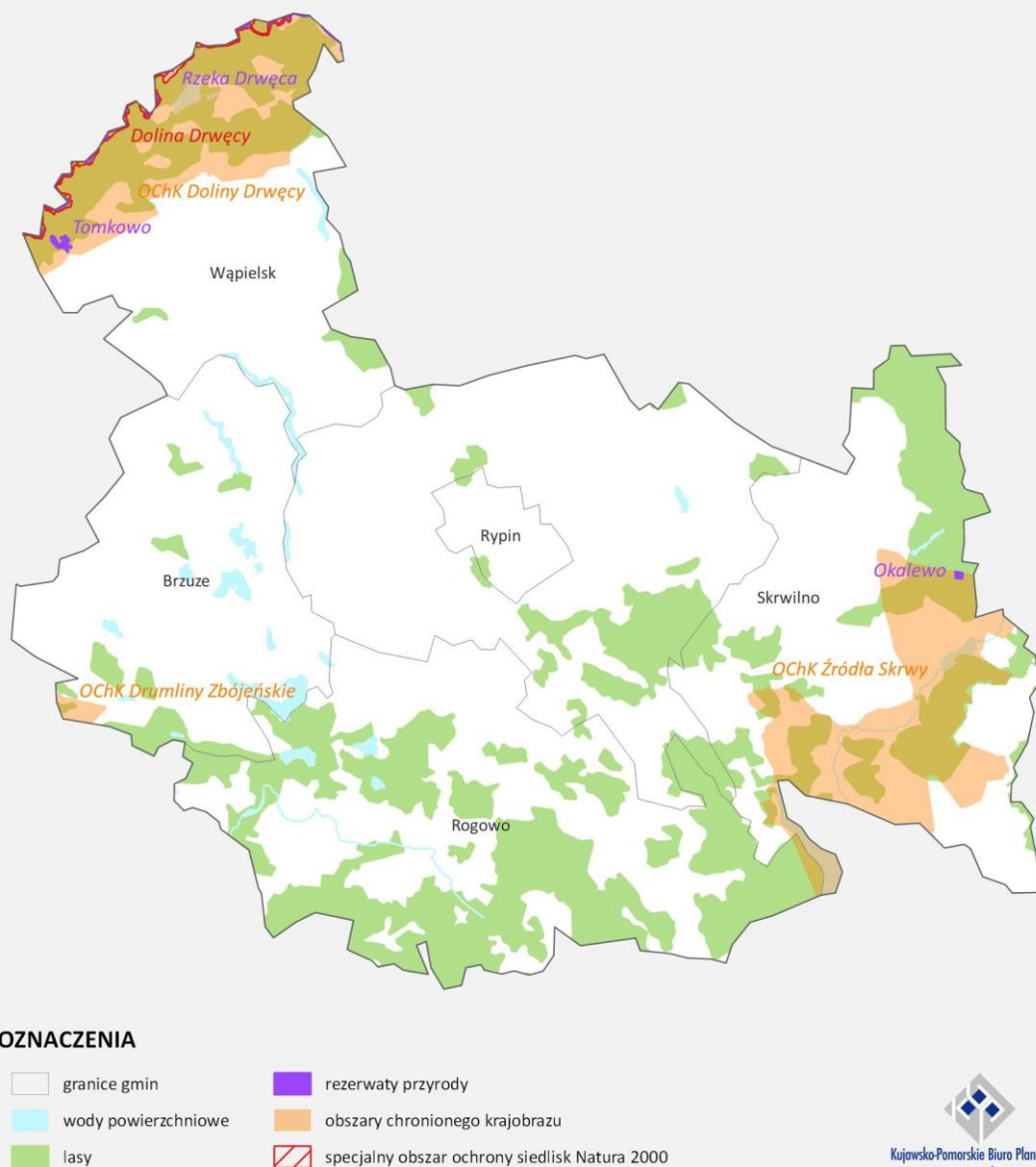
Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001 znajduje się na terenie gminy Wąpielsk. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym – występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto stwierdzono obecność populacji rozrodczych i migrujących gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. System Drwęcy uznany jest jako stwarzający szczególne warunki umożliwiające odtworzenie populacji typowo wędrownych gatunków ichtiofauny, historycznie zasiedlających zlewnię Wisły. W związku z tym obszar ma szczególne znaczenie dla populacji wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej minoga rzeczno Lampetra fluviatilis i łososa Salmo salar. W granicach obszaru występują stabilne populacje gatunków ryb wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, związanych z różnymi środowiskami rzeczno takimi, jak: boleń *Aspius aspius*, różanka *Rhodeus sericeus amarus*, koza *Cobitis taenia*, piskorz *Misgurnus fossilis* oraz głowacz białopłetwy *Cottus gobio*. Naturalny charakter siedlisk rzecznych w systemie ma duże znaczenie dla szeregu gatunków ryb niewymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w tym przede wszystkim dla gatunków wędrownych i półwędrownych oraz gatunków typowo rzecznych, jak troć wędrowna *Salmo trutta m. trutta*, certa *Vimba vimba*, świnka *Chondrostoma nasus*, brzana *Barbus barbus*, lipień *Thymallus thymallus*, pstrąg potokowy *Salmo trutta m. fario* oraz miętus *Lota lota*. Na rzece Drwęcy prowadzone są działania w zakresie zarybień (w tym łososiem, certą i trocią), a także reintrodukcji jesiotra ostronosego *Acipenser oxyrhynchus*. Stan poznania obszaru uznać należy za dobry, przy czym różni się on dla poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Przyrodniczy system obszarów i obiektów chronionych terenu OPPT Rypina tworzą:

<ul style="list-style-type: none"> <li>rezerwaty przyrody</li> </ul>		
Rzeka Drwęca – faunistyczny	37,25 ha	gm. Wąpielsk
Tomkowo – leśny	15,85 ha	gm. Wąpielsk
Okalewo – leśny	5,28 ha	gm. Skrwilno
<ul style="list-style-type: none"> <li>obszary chronionego krajobrazu (częściowo)</li> </ul>		
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy	55052,63 ha	gm. Wąpielsk
Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy	12698,73 ha	gm. Rogowo, gm. Skrwilno
Obszar Chronionego Krajobrazu Drumliny Zbójeńskie	7305,19 ha	gm. Brzuze

<ul style="list-style-type: none"> <li>• obszar Natura 2000</li> </ul>
Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001
<ul style="list-style-type: none"> <li>• użytki ekologiczne – 8 obiektów:</li> </ul>
1 – gmina Brzuze („Ptasie Wyspy w Mościskach w Gminie Brzuze”) 7 – gmina Wąpielsk
<ul style="list-style-type: none"> <li>• pomniki przyrody – 41 obiektów</li> </ul>
5 – gmina Brzuze 2 – gmina Rogowo 3 – gmina Rypin 9 – miasto Rypin 7 – gmina Skrwilno 15 – gmina Wąpielsk
<i>Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CFFOP, GDOŚ (<a href="https://crfop.gdos.gov.pl/">https://crfop.gdos.gov.pl/</a>)</i>

Rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie OPPT Rypina ilustruje mapa

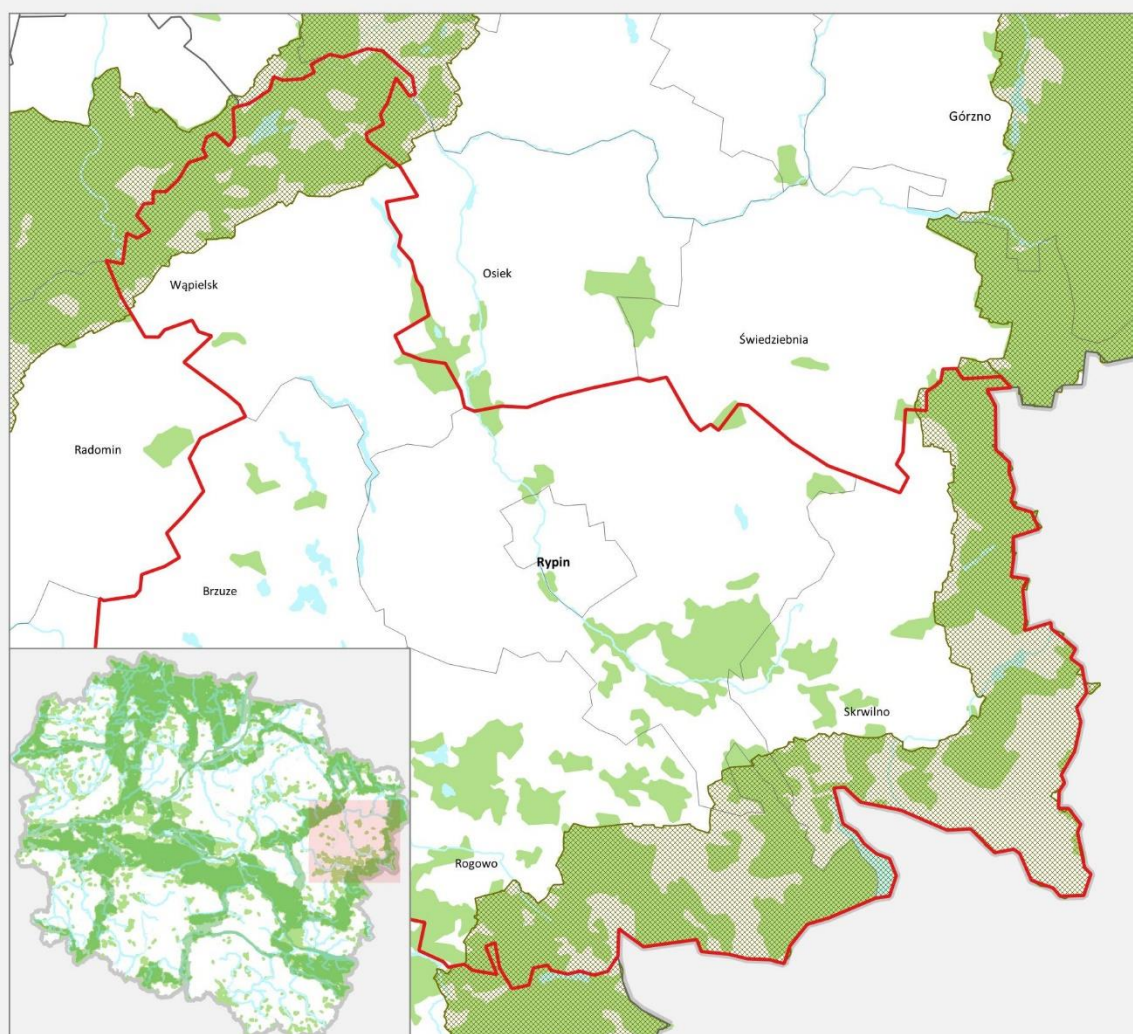


Źródło: opracowanie własne

Rozmieszczenie form ochrony przyrody nawiązuje do kompleksów leśnych znajdujących się w dolinie Drwęcy i na sandrze Skrwy. Obejmują one znaczną część terenów leśnych oraz liczne jeziora.

Na terenie OPPT Rypina znajdują się fragmenty korytarzy ekologicznych: Dolina Drwęcy KPnC-13E, Dolina Wisły – Lasy Lidzbarskie GKPnC-13A, stanowiące część sieci korytarzy ekologicznych wyznaczonych przez ZBS PAN w Białowieży (2012 r.) jako tereny migracji dużych ssaków. Zasięg korytarzy ekologicznych ilustruje mapa.





Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania  
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

- |  |                  |  |                       |
|--|------------------|--|-----------------------|
|  | granice powiatów |  | korytarze ekologiczne |
|  | granice gmin     |  | wody powierzchniowe   |
|  | granica OPPT     |  | lasy                  |

Źródło: opracowanie własne na podstawie [mapa.korytarze.pl](http://mapa.korytarze.pl)

Dość liczne formy ochrony przyrody na terenie OPPT Rypina świadczą o tym, że występują tu istotne walory przyrodnicze i krajobrazowe wymagające ochrony. Jednocześnie na znacznej części obszaru nie obowiązują zakazy gospodarowania związane z potrzebami ochrony terenów i obiektów przyrodniczych.

### Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z danymi GIOŚ (stan na 31.12.2023r.) zakładem stwarzającym duże ryzyko powstania poważnej awarii przemysłowej (ZDR) w granicach OPPT Rypina jest Rozlewnia Gazu Płynnego GASPOL S.A. w Starorypinie. Przedmiotem działalności Zakładu jest m.in. sprzedaż hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych, produktów pochodnych oraz rozładunek cystern kolejowych. Na terenie OPPT Rypina nie znajduje się żaden zakład zaliczany zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska do zakładów stwarzających zwiększone ryzyko awarii przemysłowej (ZRR) ze względu na ilość posiadanych substancji niebezpiecznych (stan na 31.12.2023r.)

## Powietrze

W ocenie jakości powietrza prowadzonej przez GIOŚ obszar OPPT Rypina przynależy do strefy kujawsko-pomorskiej, dla której przeprowadzono ją zarówno pod kątem ochrony zdrowia ludzi, jak i ochrony roślin.<sup>2</sup>

Z raportu oceniającego jakość powietrza w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2019-2023 wynika, że dla strefy kujawsko-pomorskiej według kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza są benzo(a)pirenu, pył zawieszony PM<sub>2,5</sub> i PM<sub>10</sub> oraz ozon. Dla części zanieczyszczeń, pomimo systematycznego obniżania się ich stężeń, nadal dopuszczalne poziomy są przekraczane. Na terenie OPPT Rypina nie znajduje się żadna ze stacji pomiarowych strefy kujawsko-pomorskiej. W rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2023 najbliższą stacją dla analizowanego obszaru jest stacja pomiarowa zlokalizowana w Brodnicy przy ulicy Kochanowskiego.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza na obszarze OPPT Rypina jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego, emisja z transportu oraz działalności przemysłowej. Lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne piece gospodarstw domowych na paliwa stałe (często przestarzałe i/lub wykorzystujące niskiej jakości paliwo) oraz lokalne kotłownie.

W dniu 30 sierpnia 2021 roku Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XXXV/510/21 przyjął uchwałę zmieniającą uchwałę antysmogową, tj. uchwałę wprowadzającą na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Emisja zanieczyszczeń z sektora transportowego jest zależna przede wszystkim od natężenia ruchu. Przez teren OPPT Rypina nie przebiega żadna droga krajowa, ale miasto Rypin stanowi istotny węzeł komunikacyjny, w obrębie którego krzyżują się wszystkie drogi wojewódzkie tego rejonu: DW 534, DW 560, DW 563, DW 557. W związku z powyższym centrum miasta jest szczególnie narażone na emisje pochodzące ze źródeł komunikacyjnych. Ponadto na obszarze OPPT Rypina najwyższe natężenia ruchu pojazdów wg GPR 2020/2021, odnotowano na drogach DW 563 – w granicach miasta Rypina (średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych 11 tys. pojazdów/24h), DW 534 na odcinku Ostrowite - Rypin (7 tys./24h), DW 557 Rypin – Nadróż (6,7 tys. pojazdów/24h) oraz DW 560 na terenie miasta i gminy Rypin (średnio 6 tys. pojazdów/24h.)

Dodatkowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są zakłady przemysłowe. Na obszarze OPPT Rypina działają podmioty wymagające pozwolenia zintegrowanego.<sup>3</sup> Na liście instalacji prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy znajdują się m.in. „CEDROB” S.A. Wytwórnia Pasz w Rypinie, Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów „RYPIN”, Biogazownia Rypin Sp. z o.o., „DAMIX” Sp. z o.o., P.P.H.U. „AGMET” Sp. z o.o.

## Stan akustyczny (hałas)

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego obowiązuje programu ochrony środowiska przed hałasem przyjęty Uchwałą Nr III/72/24 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 czerwca 2024 r., który w części dotyczy głównych dróg położonych poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz głównych linii kolejowych położonych poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy. W ww. programie na terenie OPPT Rypina wskazano jeden odcinek drogi wojewódzkiej nr 563 (Rypin/przeście: ul. Warszawska - ul. Sadowa), dla którego sporządzono strategiczną mapę hałasu. Na terenie OPPT Rypina przekroczenia norm hałasu obejmują głównie tereny mieszkaniowe na terenie miasta Rypina. Zwraca się jednak uwagę, że planowana do budowy obwodnica Rypina powinna w przyszłości ten problem wyeliminować.

<sup>2</sup> Roczne i pięcioletnie oceny jakości powietrza - GIOŚ (gios.gov.pl)

<sup>3</sup> Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169).



Przez teren OPPT przebiega również linia kolejowa nr 33 relacji Kutno-Brodnica, ze stacją kolejową w Rypinie, obsługująca ruch towarowy, a od 2021 r. ponownie ruch pasażerki, ale w wymiarze jednego regularnego pociągu pasażerskiego relacji Katowice - Gdynia Główna - Katowice).

Źródłem hałasu są również zakłady przemysłowe. Na analizowanym terenie Starosta Powiatu Rypińskiego wydał jedną decyzję o dopuszczalnych poziomach hałasu: dla Firmy Handlowo-Uslugowej zlokalizowanej przy ul. Ogrodowej 13 w Rypinie.

### **Pola elektromagnetyczne**

Przez analizowany obszar przebiega linia energetyczna 220 kV Włocławek Azoty - Olsztyn, ponadto występują linie elektroenergetyczne o niższym napięciu i stacje elektroenergetyczne, które również są źródłami pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz. Rozkłady pól w otoczeniu linii elektroenergetycznych są zależne od konstrukcji linii, warunkującej usytuowanie znajdujących się pod napięciem przewodów w przestrzeni. Poprzez wykorzystywanie energii w każdej dziedzinie życia, dla niezakłóconego funkcjonowania gospodarki oraz zapewnienia odpowiedniej jakości życia społeczeństwa, dla zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw konieczne jest funkcjonowanie rozbudowanego przesyłowego systemu elektroenergetycznego.

Źródłami pola elektromagnetycznego są również obiekty radiokomunikacyjne, w tym powszechnie występujące stacje sieci telefonii komórkowych, zapewniające dostęp do usług w zakresie telefonii i Internetu. W celu ochrony ludności przed polami elektromagnetycznymi przekraczającymi dopuszczalne wartości oraz umożliwienia dotrzymania standardów jakości środowiska należy przestrzegać ustalonych w przepisach odrębnych odległości w jakich możliwa jest realizacja obiektów budowlanych, w tym przede wszystkim przeznaczonych do zamieszkania.

### **Zmiany klimatu**

Obszar prowadzenia polityki terytorialnej Rypina leży w mazurskim regionie klimatycznym (wg Okołowicza). Klimat ten charakteryzuje się zmiennością wynikającą ze styku wilgotnej masy powietrza oceanicznego z zachodu i suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Okres wegetacyjny wynosi ok. 210-215 dni.

Średnia roczna temperatura powietrza w 2022 roku oscylowała w granicach 9-10°C, a rok wcześniej powyżej 8°C. W wieloleciu 1971-2000 średnia roczna temperatura powietrza mieściła się w przedziale 7-8°C, natomiast w kolejnym wieloleciu 1981-2010 temperatura wzrosła do 8-9°C. W 1991-2020 średnia temperatura wzrosła powyżej 9°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą maksymalną w granicach 17-18°C i temperaturą maksymalną 30-31°C. Z kolei najniższa temperatura minimalna występuje w styczniu. W wieloleciach 1971-2000 i 1981-2010 temperatura minimalna wynosiła ok. -18°C, natomiast w 1991-2020 temperatura wzrosła do -16°C.

W 2021 roku roczna suma opadów atmosferycznych wynosiła ok. 550-600 mm, a w roku 2022 opady spadły do 450-550 mm. We wszystkich analizowanych wieloleciach (1971-2000, 1981-2010 i 1991-2020) roczna suma opadów dochodziła do 600 mm.

Czynnikiem kształtującym klimat jest również występowanie oraz prędkość wiatru. Na terenie OPPT Rypina dominują wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie.

### **Adaptacja do zmian klimatu**

Zmiany klimatu są jednym z wielu współczesnych problemów obserwowanych na całym świecie. Zmiany te zachodzą na bardzo szeroką skalę, ale ich skutki są odczuwalne również na poziomie lokalnym. Obserwowane jest ocieplenie klimatu zarówno w stosunku do średnich wieloletnich, jak również częstotliwości występowania fal upałów oraz zamiany intensywności i rozmieszczenia opadów, w tym skrócenia czasu zalegania pokrywy śnieżnej.

Prognozowane zmiany klimatu będą mieć istotny wpływ zarówno na przestrzeń miejską Rypina jak i na tereny wiejskie, na których występują gleby o różnych klasach bonitacji. Wpływ zmian klimatu będzie odczuwalny

głównie w efektywności gospodarki rolnej, jednak będzie również oddziaływać na gospodarkę wodą, przemysł oraz jakość życia człowieka. Wśród pozytywnych skutków należy wymienić wydłużający się okres wegetacyjny oraz poprawę warunków sprzyjających produkcji energii ze źródeł odnawialnych – wzrost nasłonecznienia.

### Ład przestrzenny

Na obszarze OPPT Rypina zauważalne jest występowanie silnych powiązań społeczno-gospodarczych pomiędzy wszystkimi gminami. Występuje jedno miasto - Rypin, skupiające niemalże 39% mieszkańców obszaru. Na terenie powiatu dominują użytki rolne, a około 20% powierzchni zajmują tereny leśne.

Siedziba powiatu - Rypin pełni rolę ośrodka ponadlokalnego w zakresie m.in. administracji powiatowej i instytucji jej podległych, szkolnictwa ponadpodstawowego, opieki zdrowotnej, kultury. Miejscowości będące siedzibami gmin: Brzuze, Rogowo, Rypin, Skrwilno oraz Wąpielsk to ośrodki o znaczeniu lokalnym, w których koncentruje się działalność związana przede wszystkim z podstawową obsługą mieszkańców m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, obsługi administracyjnej.

Sieć osadnicza na terenie powiatu rypińskiego rozmieszczona jest nierównomiernie. Zauważalne jest silne rozproszenie zabudowy mieszkaniowej, natomiast większe skupiska występują jedynie we wsiach sołeckich. Większość miejscowości na terenie OPPT jest wynikiem rozwoju sieci drogowej i zlokalizowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

Na terenie miasta Rypin przeważa zabudowa głównie mieszkaniowa oraz różnego rodzaju zabudowa usługowa, handlowa, produkcyjna. Zabudowa ma charakter zwarty. W centralnym miejscu znajduje się rynek wraz ze skwerem św. Jana Chrzciciela. Rynek stanowi centrum zabudowy o charakterze śródmiejskim. Skoncentrowana jest na nim zabudowa głównie dwukondygnacyjna oraz czterokondygnacyjna o funkcji mieszkaniowej uzupełniona zabudową o funkcji usługowej. W przestrzeni miasta znajdują się parki miejskie, m.in. park im. Józefa Piłsudskiego, park miejski przy ul. Orzeszkowej w Rypinie, który poddany został w 2022 roku gruntownej rewitalizacji i powstały w nim m.in. staw, pomost, altana wypoczynkowa oraz ścieżki pieszo-rowerowe. W niedalekim sąsiedztwie parku znajduje się miejski ośrodek sportu i rekreacji. We wschodniej części miasta skoncentrowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz obszar zabudowy wielorodzinnej. W północnej i zachodniej części występują ogrody działkowe. Zabudowa produkcyjno-usługowa jest skoncentrowana w sąsiedztwie miasta Rypin, przy drogach wylotowych. W strukturze przestrzennej miasta występują enklawy niezabudowane oraz tereny leśne.

Obszary wiejskie na obszarze OPPT mają charakter rolniczy. Zdecydowana większość przestrzeni zajęta jest przez tereny rolne. Na przeważającym obszarze występuje zjawisko znacznego rozproszenia zabudowy. Dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa złożona z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni i budynków gospodarczych (garaży, składów itp.). W większości gospodarstwa nie są lokalizowane przy drodze tylko w znacznym oddaleniu, z dostępem poprzez drogę dojazdową. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą podstawowe usługi publiczne, infrastruktura społeczna oraz rekreacyjna m.in. boiska, place zabaw. Zauważalna jest również zabudowa usługowa oraz produkcyjna związana z działalnością rolniczą. W przestrzeni w sposób istotny zaznaczają się duże gospodarstwa produkcji rolnej. Należy do nich zaliczyć dawne PGR w Balinie i Starorypinie Prywatnym, a także gospodarstwa w Borzyminie, Linnem. Ponadto tereny nad jeziorem Długim, Czarownica, Huckim, Urszulewskim, Żalskim, Ostrowickim, Kleszczyńskim, Ruda, Wielgie, Trąbińskim sprzyjają lokalizacji budynków rekreacji indywidualnej.

W przestrzeni OPPT można wyróżnić zwarte kompleksy leśne, tereny rolne, jeziora jak również tereny eksploatacji kruszywa naturalnego, które pozyskiwane są metodą odkrywkową. Występują one w północno-zachodniej oraz południowo-zachodniej części OPPT. W istotny sposób wpływają na kształtowanie przestrzeni z uwagi na zajmowane, duże powierzchnie. Dodatkowo w przestrzeni OPPT zaznaczają się zakłady produkcyjne i usługowe m.in. tartak w miejscowości Ruszkowo, Trimco Sp. z o.o. - konstrukcje stalowe w Mariankach,

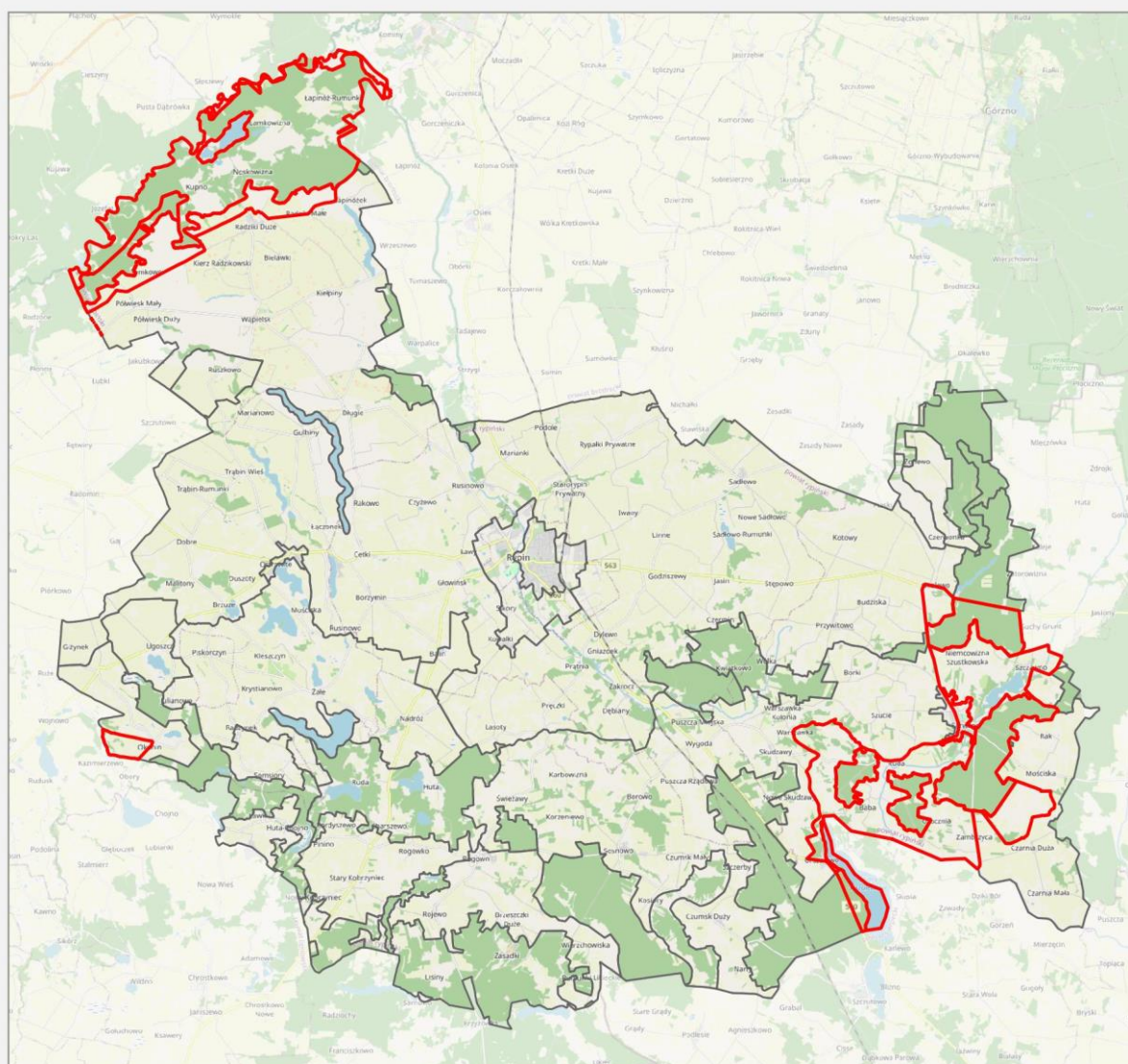
LEWTECH w Ostrowitem, WITKO – Witkowski Włodzimierz w Ostrowitem, ROLAND Józef Kropkowski – w Brzuzem (wyroby z drutu).

Na obszarze OPPT Rypina występują tereny zainwestowane w sposób chaotyczny. Występuje niedopasowanie architektury do otoczenia, w szczególności pod względem kolorystyki, gabarytów. Ponadto niektóre tereny publiczne odznaczające się niską jakością zagospodarowania, po modernizacji mogłyby służyć mieszkańcom jako miejsca integracji i spotkań. Pomimo tego, iż w ostatnich latach zostały przeprowadzone działania poprawiające ład przestrzenny oraz inwestycje, które znacznie poprawiły walory architektoniczne m.in. rewitalizacja Parku miejskiego w Rypinie to nadal istnieje potrzeba przeprowadzenia procesów rewitalizacji. Dotyczy to szczególnie adaptacji obecnie niewykorzystywanych obiektów do celów społecznych, jak również powstania nowych terenów zielonych, wprowadzenia nasadzeń i wykonania zabiegów pielęgnacyjnych zniszczonych terenów zielonych. Odnowa przestrzeni publicznej będzie miała również istotny wpływ na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

Znaczącym elementem układu przestrzennego jest infrastruktura komunikacyjna. Przez OPPT Rypina nie przebiegają drogi krajowe, natomiast występujące drogi wojewódzkie pełnią funkcje głównych korytarzy tranzytowych. Rozkład sieci dróg wojewódzkich jest promienisty i rozchodzi się w różnych kierunkach z miasta powiatowego – Rypina. Na obszarze OPPT występują obszary, które nie mają bezpośredniego dostępu do dróg wojewódzkich. Do takich obszarów zaliczyć należy: gminę Wąpielsk oraz tereny będące siedzibą gmin poza gminą miejską Rypin oraz gminą Brzuzem. W takich przypadkach główną rolę odgrywają drogi powiatowe i gminne.

Istotny z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego jest Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego. Zawiera on rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (parki kulturowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO MaB lub obszary i obiekty proponowane do umieszczenia na tych listach). Na obszarze OPPT Rypina zidentyfikowano 51 krajobrazów, natomiast dla 18 krajobrazów sformułowano rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, które powinny być uwzględniane w aktach planowania przestrzennego na poziomie lokalnym.

Mapa 5. Obszar wymagający pogłębionej analizy z uwagi na znaczący spadek wartości krajobrazu



- zidentyfikowane krajobrazy
- krajobrazy, dla których sformułowano rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

## Odpady

Dane z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2022 wskazują, że w powiecie rypińskim wytworzone zostało 278 kg odpadów komunalnych na jednego mieszkańca i wartość ta wykazuje tendencję rosnącą. W stosunku do roku 2019 zanotowano wzrost wytworzonych odpadów komunalnych o 41 kg na jednego mieszkańca.

Odpady komunalne na terenie powiatu rypińskiego powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale także na nieruchomościach, takich jak obiekty użyteczności publicznej, ośrodki zdrowia, szkoły oraz infrastruktura handlowa, turystyczna i usługowa. Odpady te obejmują również odpady z terenów otwartych, np. z koszy ulicznych czy odpadów z placów targowych. Odbiór odpadów odbywa się w formie selektywnej i nieselektywnej.

Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), do których mieszkańcy mogą oddawać odpady komunalne znajdują się w:



- Mieście Rypin: ul. Elizy Orzeszkowej 4, 87-500 Rypin;
- Gminie Brzuze: na terenie byłego Koła Rolniczego w Ostrowitem,
- Gminie Rypin: Puszcza Miejska 24;
- Gminie Skrwilno: ul. Kościelna 43;
- Gminie Wąpielsk: Wąpielsk 20.

Większość gmin powiatu rypińskiego odnotowuje zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost wskaźnika selektywnego zbierania odpadów w stosunku do ogólnej ilości. Najwięcej odpadów na jednego mieszkańca wytwarza miasto Rypin (375 kg/os.), natomiast najmniejsza ilość przypada na gminę Wąpielsk (195 kg/os.).

### Gospodarka wodno-ściekowa

OPPT Rypina charakteryzuje się malejącymi zasobami wody. Kluczowymi aspektami są: minimalizacja strat, dbanie o stan wody oraz jej oszczędzanie. Dążenie do zwiększenia efektywności dostaw wody wymaga działań, takich jak rozwój systemów ujęć, uzdatnianie wód oraz zarządzanie sieciami wodno-kanalizacyjnymi. W celu usprawnienia oszczędzania zasobów wodnych istotne jest wprowadzenie nowoczesnych technologii odczytu i ewidencji poboru wody. Pozwoli to na skuteczniejszą kontrolę zużycia i dostosowanie do realnych potrzeb. W powiecie rypińskim kluczową rolę w zaopatrzeniu ludności oraz przemysłu w wodę odgrywają wody podziemne. Stanowią one główne źródło zaopatrzenia zarówno dla gospodarki komunalnej, jak i celów przemysłowych.

W 2023 roku 96,4% mieszkańców powiatu rypińskiego miało dostęp do sieci wodociągowej, co świadczy o bardzo wysokim poziomie zwodociągowania. Najwyższy stopień dostępu do wodociągów odnotowano w mieście Rypin (99,9%) oraz w gminie Rogowo (97,8%). Zdecydowanie gorsza sytuacja ma miejsce w przypadku kanalizacji – tylko 53,5% mieszkańców powiatu korzystało z sieci kanalizacyjnej. Najlepiej skanalizowanym obszarem jest miasto Rypin (96,9%), podczas gdy najgorszą infrastrukturą kanalizacyjną dysponuje gmina Wąpielsk (23,4%).

Na terenie powiatu rypińskiego funkcjonują oczyszczalnie ścieków, zlokalizowane w gminach: Brzuze, Skrwilno, mieście Rypin oraz gminie Wąpielsk. Na terenie OPPT funkcjonuje aglomeracja wodno-ściekowa Rypin, obsługująca ludność o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszą 20 830 tys.

Część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Największą liczbą zbiorników bezodpływowych charakteryzuje się gmina Brzuze (prawie 40% ze zlokalizowanych w powiecie), a w drugiej kolejności gmina Skrwilno (25%). Przydomowych oczyszczalni najwięcej odnotowano w gminie wiejskiej Rypin (prawie 60% ze wszystkich zlokalizowanych w powiecie).

## 5.1 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Termin „znaczące oddziaływanie” wprowadzony został przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – nie został jednak w niej zdefiniowany. W literaturze specjalistycznej dominuje stanowisko, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko można mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów takich jak: jakość powietrza, wód powierzchniowych oraz gleb, poziom hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Natomiast zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 17) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przez znaczące negatywne oddziaływanie na obszar NATURA 2000 rozumie się *oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:*

- a) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunkowych roślin i zwierząt, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- b) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- c) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Katalog przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco) określony został w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. W myśl art. 71 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko są to przedsięwzięcia wymagające uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W związku z powyższym nie wszystkie oddziaływania negatywne są oddziaływaniami znaczącymi.

W projekcie ST OPPT Rypina wskazano 30 projektów wybranych do wsparcia w obecnej perspektywie finansowej. Charakter planowanych projektów jest zróżnicowany. Są wśród nich działania zarówno „miękkie” wspierające rozwój uczniów, podnoszące jakość edukacji i dostosowujące kształcenie do potrzeb rynku pracy, jak i „trwałe” – inwestycyjne, o różnym zakresie, których oddziaływanie ogranicza się przeważnie do skali lokalnej.

Prognozuje się, że część z nich będzie mogła w sposób negatywny oddziaływać na komponenty środowiska, w tym na powierzchnię ziemi, rośliny, zwierzęta. Jednak, zgodnie ze stwierdzeniem przytoczonym powyżej, nie wszystkie te negatywne oddziaływania będą oddziaływaniami znaczącymi. Zakłada się, że znaczące negatywne oddziaływania na środowisko mogą wystąpić w przypadku realizacji projektów, poza projektami o charakterze „miękkim”, na obszarach, na których już obecnie występują problemy środowiskowe.

Ocena stanu środowiska w OPPT Rypina wykazała, że obszar ten mierzy się z problemami środowiskowymi, które potencjalnie mogłyby być potęgowane przez realizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko. Problemy te dotyczą przede wszystkim:

- terenów, na których mogą być przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu,
- terenów, na których przekroczone są dopuszczalne normy zanieczyszczenia powietrza,
- obszarów niedoboru wody,
- obszarów wymagających poprawy gospodarki wodno-ściekowej,
- obszarów występowania „dzikich wysypisk” odpadów,
- terenów wód powierzchniowych zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych.

W związku z powyższym, jeśli spośród planowanych projektów te, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko nie będą realizowane na obszarach, których problemy środowiskowe dotyczą, nie zakłada się, że będą one pogłębiały istniejące zagrożenia wobec komponentów środowiska, jak i środowiska jako całości. Zwraca się jednak uwagę, że ze względu na skalę i charakter projektu dokumentu, który nie zawsze zawiera konkretne informacje dotyczące przestrzennych lokalizacji planowanych inwestycji, niejednokrotnie trudno jednoznacznie ocenić bezpośredni wpływ planowanych zamierzeń na określone tereny. Jednocześnie wskazuje się na proekologiczny i prospołeczny charakter planowanych zamierzeń, które nie tylko nie będą pogłębiały istniejących problemów, ale mogą pomóc w ich rozwiązywaniu. W szczególności dotyczy to projektów realizujących cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna.

W projekcie ST OPPT Rypina planuje się działania na rzecz modernizacji energetycznej obiektów. Wymiana źródeł ciepła z konwencjonalnego na odnawialne źródła energii i poprawa parametrów energetycznych budynków pozwoli na zastąpienie dotychczasowych emisyjnych źródeł ciepła czystą energią, a tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego. Wpłynie to pozytywnie na poprawę jakości powietrza na analizowanym obszarze, co obecnie jest istotnym problemem środowiskowym. Do poprawy jakości powietrza i ograniczania hałasu przyczynić się może również rozwój infrastruktury dla pieszych

i rowerzystów (budowa ścieżek rowerowych). Pozytywny wpływ na zasoby naturalne, a przede wszystkim wodę, będzie mieć modernizacja sieci wodociągowej. Pozwoli to zapobiec niedoborom wody w sieci wodociągowej, poprawi jakość wody dostarczanej do mieszkańców obszaru, a jednocześnie opomiarowanie i monitoring ograniczy ewentualne straty powstałe m.in. w wyniku awarii. Ponadto w projekcie Strategii znajdują się projekty, których celem jest poprawa stanu przestrzeni publicznej. Planowane działania dotyczące wymiany powierzchni nieprzepuszczalnych na przepuszczalne czy pielęgnacji terenów zielonych poprzez wprowadzanie nowych roślin wpisują się w adaptację do zmieniającego się klimatu. Zakłada się, że jeśli planowane inwestycje będą realizowane w oparciu o dobre praktyki i sprawdzone rozwiązania zaadoptowane do warunków lokalnych to ich efekt końcowy wpłynie pozytywnie na środowisko. Tym samym obszary w obrębie, których występują problemy środowiskowe nie będą poddane dodatkowej presji ze strony planowanych przedsięwzięć, co może ograniczyć bądź rozwiązać część z nich.

## 5.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu dokumentu

Wymaganiem elementem prognozy oddziaływania na środowisko jest wyznaczanie możliwych zmian stanu środowiska w przypadku nieprzyjęcia dokumentu. Realizacja działań zapisanych w projekcie ST OPPT Rypina z pewnością nie pozostanie obojętna dla środowiska jak i jego poszczególnych komponentów. Z uwagi na charakter planowych projektów w większości należy spodziewać się oddziaływań pozytywnych, a oddziaływania negatywne będą miały charakter lokalny, często przejściowy. Związane będą z wprowadzaniem nowych funkcji, mających służyć przede wszystkim lokalnym społecznościom.

Cele uwzględnione w projekcie dokumentu są spójne z celami zawartymi w dokumentach środowiskowych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Kierunki działań w celach szczegółowych 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna i 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń dostrzegają występujące problemy środowiskowe i dążą do ich rozwiązania. Z tego względu szereg projektów dotyczy lub uwzględnia aspekty działań na rzecz adaptacji do skutków zmian klimatu, osiągnięcia neutralności klimatycznej czy ograniczania zużycia energii i zasobów naturalnych (zwłaszcza wody).

Odstąpienie od realizacji niektórych z określonych celów mogłoby spowodować, że założone cele o charakterze prośrodowiskowym nie zostaną osiągnięte. W takim przypadku istniejące problemy środowiskowe mogą pozostać nierozwiązane lub nawet się pogłębić. W szczególności zwraca się tutaj uwagę na projekty z zakresu modernizacji/termomodernizacji energetycznych. Ich celem jest zarówno obniżenie kosztów eksploatacyjnych i poprawa parametrów energetycznych, ale dostrzega się również ich wpływ na poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Wdrożenie projektów z zakresu infrastruktury wodociągowej, w tym modernizacja stacji uzdatniania wody, pozwoli na zapobieganie sytuacjom niedoborów wody wymagającym wprowadzania ograniczeń w jej użytkowaniu.

Brak realizacji tego typu działań utrzyma lub może nawet zwiększyć negatywne oddziaływania na środowisko (dalsza emisja zanieczyszczeń do powietrza czy niedobór zasobów). Nie podjęcie działań adaptacyjnych do zmian klimatu może spowodować, że postępująca zmiana warunków klimatycznych będzie nasilała istniejące problemy i być może generowała nowe. Ocieplanie się klimatu, coraz częstsze i dłuższe fale upałów wymagają wprowadzenia rozwiązań, dzięki którym jakość życia mieszkańców co najmniej nie będzie gorsza niż obecnie. Bez działań na rzecz terenów zieleni, zwiększenia powierzchni przepuszczalnych i retencjonowania wody czy poprawy standardów klimatycznych obiektów użyteczności publicznej trudno będzie zwiększać odporność przestrzeni publicznych na skutki zmian klimatu. Ponadto dużą wagę przywiązuje się do działań „miękkich” mających służyć edukacji i wzmacnianiu potencjału kompetencyjnego dzieci i młodzieży czy profilaktyce zachowań prozdrowotnych, dzięki którym obszar ma szansę na dalszy rozwój społeczno-gospodarczy, a mieszkańcy szansę na osiągnięcie dobrej jakości życia i zdrowia.



W związku z powyższym brak przyjęcia i realizacji założeń zawartych w projekcie ST OPPT Rypina spowodowałby, że obszar ten w dalszym ciągu zmagałby się z problemami środowiskowymi, a jakość życia mieszkańców nie uległaby poprawie. Mniejsza byłaby szansa na osiągnięcie celu głównego zakładanego w projekcie dokumentu, tj. podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Możliwe, że istniejące problemy nasiliłyby się, a jakość życia i zdrowie mieszkańców uległyby pogorszeniu.

## **6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**

Na obszarze OPPT Rypina występują przestrzenne formy ochrony przyrody w postaci rezerwatów przyrody, obszarów ochrony krajobrazu, obszaru Natura 2000 i użytków ekologicznych. Szczegółowo omówione zostały w rozdziale 5. Zwraca się jednak uwagę, że występują one głównie w północnej części analizowanego obszaru – w dolinie rzeki Drwęcy oraz w części południowo-wschodniej, w obrębie Sandru Skrwy i stanowią fragmenty większych obszarów prawnie chronionych, stanowiących jednocześnie korytarze ekologiczne służące migracji zwierząt, roślin i grzybów.

Dokonana w rozdziale 5 ocena istniejącego stanu środowiska OPPT Rypina i identyfikacja zagrożeń potwierdziły istnienie problemów środowiskowych, w tym wskazywanych w programie ochrony środowiska dla powiatu rypińskiego. Dotyczą one również obszarów chronionych występujących w tym rejonie. Do najważniejszych problemów środowiskowych należą:

- zła jakość powietrza wynikająca z niskiej emisji, tj. źródeł komunalno-bytowych z pieców opalanych niskiej jakości paliwem stałym,
- emisja zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych,
- zły stan części dróg, powodujący emisję hałasu komunikacyjnego do środowiska oraz podwyższoną emisję do powietrza ze środków komunikacji drogowej,
- zły stan jednolitych części wód powierzchniowych, zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- obszary narażone na susze i niedobory wody,
- obszary narażone na podtopienia i powódzie,
- niewystarczający stopień skanalizowania obszarów wiejskich, możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych,
- gleby zdegradowane i zdewastowane wymagające rekultywacji,
- występowanie wyrobów azbestowych,
- problem „dzikich wysypisk”,
- niewystarczający poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- presja urbanistyczna, zwłaszcza na obszary chronione,
- występowanie gatunków inwazyjnych,
- niski poziom lesistości, zwłaszcza w północnej i centralnej części obszaru,
- obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne,
- obecność na terenie powiatu zakładów o dużym ryzyku awarii.

Zagrożeniem szczególnie istotnym w kontekście ochrony obszarów cennych przyrodniczo jest zaburzenie ich ciągłości poprzez wprowadzanie zabudowy rozporoszonej. Tworzy ona bariery dla migracji gatunków, co w efekcie może przyczynić się do zmniejszenia bioróżnorodności analizowanego obszaru. Uboższe ekosystemy są mniej odporne na zmieniające się warunki klimatyczne i trudniej się do nich adaptują, a dodatkowo są bardziej podatne na inwazję gatunków obcych.

W związku z powyższym w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy środowiskowe wskazano obszary interwencji, w ramach których będą podejmowane działania mające służyć osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych. Zestawiono je w tabeli poniżej.

Tabela 2. Najważniejsze problemy/zagrożenia i cele ochrony środowiskowa wskazywane w OPPT Rypina	
Problemy/zagrożenia	Cele środowiskowe
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Ochrona klimatu i jakości powietrza</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza</li> <li>– niski odsetek terenów leśnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm</li> <li>– ograniczenie emisji gazów cieplarnianych</li> <li>– zwiększenie lesistości</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Zagrożenia hałasem</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu komunikacyjnego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu</li> <li>– zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarowanie wodami</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– zły stan wód powierzchniowych</li> <li>– zagrożenie powodziowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód</li> <li>– zwiększenie retencji wodnej</li> <li>– poprawa bezpieczeństwa powodziowego</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarka wodno-ściekowa</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– niski odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej</li> <li>– prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Gleby i zasoby surowców naturalnych</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– niska lesistość</li> <li>– zagrożenie zanieczyszczenia gleb związane z ruchem tranzytowym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– dobra jakość gleb</li> <li>– rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych</li> <li>– zwiększenie udziału terenów leśnych</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– nieprzestrzeganie przez wszystkich mieszkańców zasad segregacji odpadów</li> <li>– wysokie koszty funkcjonowania systemu odbioru odpadów i ich zagospodarowania</li> <li>– niedostateczne usuwanie wyrobów azbestowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– osiągnięcie wysokiego poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców</li> <li>– uszczelnienie systemu gospodarki odpadami</li> <li>– całkowite usunięcie wyrobów azbestowych</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Zasoby przyrodnicze</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo</li> <li>– presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zachowanie różnorodności biologicznej</li> <li>– ochrona terenów zalewowych i obszarów chronionych</li> <li>– zwiększenie udziału terenów leśnych</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Zagrożenia poważnymi awariami</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– wzrost zagrożenia związanego z transportem towarów niebezpiecznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii</li> </ul>
<b>OBSZAR INTERWENCJI: Pola elektromagnetyczne</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rypińskiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

Z uwagi na charakter projektów planowanych do realizacji w ramach ST OPPT Rypina szczególną uwagę zwraca się na te, które dostrzegają istniejące problemy środowiskowe i przyczynią się do ich rozwiązywania. Projekt

Strategii zakłada szereg działań mających poprawić stan jakości powietrza na analizowanym obszarze. Dotyczą one modernizacji energetycznej budynków, w tym wymiany konwencjonalnych źródeł energii na źródła niskoemisyjne lub bezemisyjne wykorzystujące odnawialne źródła energii (pompy ciepła, panele fotowoltaiczne). Zrealizowane inwestycje pozwolą zmniejszyć przede wszystkim tzw. niską emisję, a tym samym ograniczą ilość szkodliwych substancji wprowadzanych do środowiska. Planowane są również działania dotyczące sieci wodociągowych, których celem jest przede wszystkim wyeliminowanie strat poprzez ich opomiarowanie i monitoring, co pozwoli na ochronę zasobów wodnych. Wymieniowe powyżej przykłady działań zakładane do realizacji w ramach celu szczegółowego „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” odpowiadają na część zidentyfikowanych na analizowanym obszarze problemów i z pewnością pozwolą zbliżyć się do osiągnięcia zakładanych celów środowiskowych.

Z uwagi na lokalny charakter planowanych projektów, w tym dużo działań o charakterze miękkim rozwijającym kompetencje dzieci i młodzieży, nie zakłada się, żeby jego realizacja miała znaczący wpływ na formy ochrony przyrody zlokalizowane na obszarze OPPT Rypina. Celem Strategii jest podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego przez wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki niskoemisyjnej. Jak wskazywano wcześniej największymi zagrożeniami dla omawianego obszaru, w tym występujących na jego obszarze form ochrony przyrody, są przede wszystkim rolnictwo, przemysł i transport.

Poza wyżej wymienionymi projektami nie zakłada się, żeby inne planowane do realizacji miały bezpośredni stały i negatywny wpływ na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jak również powodowały bariery dla migracji zwierząt, roślin i grzybów. Nie można jednak wykluczyć, że w przypadku działań inwestycyjnych może wystąpić chwilowe płoszenie ptaków w wyniku hałasu generowanego przez sprzęt budowlany. Ponadto istnieje prawdopodobieństwo, że część projektów na przykład dotyczących adaptacji i zagospodarowywania przestrzeni publicznych może być realizowana w obszarach lub sąsiedztwie obszarów występowania pomników przyrody. Skala opracowania i brak informacji na temat szczegółowych lokalizacji planowanych projektów nie pozwala stwierdzić czy takie sytuacje wystąpią. Zakłada się jednak, że podejmowane działania będą realizowane z poszanowaniem przyrody, a tworzona przestrzeń publiczna będzie odpowiadać na zdiagnozowane problemy i wspomagać osiągnięcie zakładanych celów ochrony środowiska.

Planowane zagospodarowanie wynikające z charakteru wybranych do realizacji projektów nie wpłynie z zasady negatywnie na przedmiot i cele ochrony obszarów chronionych. Nie zakłada się, że inne zagrożenia, na które narażone są obecnie obszary objęte ochroną prawną, w wyniku podejmowanych projektów mogą się pogłębić. Wręcz przeciwnie, podejmowanie działań z zakresu zielonej transformacji i gospodarki niskoemisyjnej wpłynie na ograniczenie emisji zanieczyszczeń, a racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym zwłaszcza zasobami wodnymi pozwoli ograniczyć ich zużycie. Również w tworzeniu przestrzeni publicznych dostrzega się działania mogące służyć zachowaniu lub przywróceniu równowagi przyrodniczej, ale jedynie w przypadku zastosowania prośrodowiskowych rozwiązań, np. przepuszczalnych nawierzchni, miejsc gromadzenia wody deszczowej, wprowadzania nowych nasadzeń gatunków rodzimych w postaci zadrzewień i zakrzewień.

## 7 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko

Projekt ST OPPT Rypina zakłada osiągnięcie wskazywanych celów rozwojowych dla obszaru odpowiadającemu granicom powiatu rypińskiego, obejmującego 6 gmin – 1 miejską (Rypin) i 5 wiejskich (Brzuze, Rogowo, Rypin, Skrwilno, Wąpielsk), poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Za cel główny przyjęto: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej. Jego osiągnięciu ma służyć 5 celów szczegółowych – poprzez realizację przypisanych im projektów. Ocena oddziaływania projektu ST OPPT Rypina na środowisko została przeprowadzona na poziomie wskazywanych 30 projektów podstawowych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzona analiza polegała na ocenie wpływu planowanych projektów na obszary Natura 2000, jak i poszczególne komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. Uwzględniono również zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Szczegółowej oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko dokonano względem wybranych do wsparcia 30 projektów zamieszczonych na liście podstawowej, stanowiącej zawartość tabeli w rozdziale 9.4.

Na etapie oceny bazowano na materiałach pomocniczych w postaci fiszek projektowych, które zawierały szersze informacje niż przedstawione w tabeli. Dodatkowe informacje były niezbędne, gdyż te zawarte w projekcie ST OPPT Rypina były ograniczone przede wszystkim do typu wsparcia, nazwy projektu i beneficjenta. Dodatkowe materiały pozwoliły na określenie przedmiotowego zakresu planowanego przedsięwzięcia, choć dalej nie zawsze możliwe było ustalenie konkretnego miejsca jego realizacji. Z tego względu charakter dokonanej oceny jest ogólny i w dużej mierze bazuje na przyjętych założeniach.

Projekty oceniono w oparciu o przygotowaną matrycę logiczną. Jej wiersze stanowiły poszczególne projekty zestawione w grupy według celów szczegółowych, kolumny natomiast odnosiły się do poszczególnych komponentów środowiska.

Na potrzeby oceny oddziaływania, w celu określenia charakteru przewidywanego wpływu na środowisko, przyjęto przedstawione poniżej definicje/sposoby określania rodzaju występującego oddziaływania:

- oddziaływanie bezpośrednie – powstaje w związku z realizacją projektu, może wystąpić w miejscu realizacji tego projektu lub w bezpośrednim jego otoczeniu, a także w zasięgu rozprzestrzeniania się emisji;
- oddziaływanie pośrednie – powstaje w wyniku realizacji projektu, występujących w dalszym otoczeniu od miejsca tego projektu;
- oddziaływanie wtórne – oddziaływanie, którego skutki będą odczuwane po zakończeniu realizacji danego projektu, będące wynikiem późniejszych interakcji pomiędzy elementami środowiska;
- oddziaływanie skumulowane – to suma skutków realizacji danego projektu rozpatrywana łącznie ze skutkami wdrażania innych projektów, a także inwestycji prowadzonych równocześnie, ale finansowanych z innych źródeł;
- oddziaływanie krótkoterminowe – to takie, którego czas występowania będzie trwał około 1 roku;
- oddziaływanie średnioterminowe – to takie, którego czas oddziaływania będzie trwał do 10 lat;
- oddziaływanie długoterminowe – to takie, którego czas oddziaływania będzie trwał co najmniej 10 lat;
- oddziaływanie stałe – które nie ustaje po zakończeniu projektu, oddziałujące w sposób ciągły;
- oddziaływanie chwilowe – trwające tylko przez czas realizacji projektu, oddziałujące na środowisko w sposób nieregularny, sporadyczny;
- oddziaływanie pozytywne – zapewniające korzystny wpływ na środowisko, które może przyczynić się do poprawy stanu wyjściowego lub do zmniejszenia istniejących oddziaływań;
- oddziaływanie negatywne – wywołujące skutki uważane za niekorzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej, powodujące zwiększenie istniejących lub wprowadzenie nowych niepożądanych oddziaływań.

Stopień oceny wpływu planowanych przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska pozostał na wysokim poziomie ogólności. Wynikało to z możliwości określenia zakresu i miejsca realizacji projektów na podstawie posiadanych materiałów.

Wyniki przeprowadzonej analizy przewidywanych oddziaływań planowanych projektów na poszczególne komponenty środowiska przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszego opracowania. Wskazano w niej na przewidywany pozytywny (oznaczony „+”) lub negatywny (oznaczony „-”) wpływ planowanych do

realizacji projektów na poszczególne komponenty środowiska. W przypadku nie stwierdzenia takiego wpływu lub jego nieznaczącej roli – w tabeli wpisywano „0”.

Do charakteru przewidywanego wpływu, tj. czy będzie to oddziaływanie bezpośrednie czy pośrednie, krótko-, średnio- czy długoterminowe, stałe czy chwilowe, wtórne czy skumulowane, odniesiono się w części opisowej, będącej rozwinięciem ww. tabeli.

## Natura 2000

Przeprowadzona ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko nie wykazała, żeby którykolwiek z planowanych do realizacji projektów w ramach wskazywanych celów szczegółowych ST OPPT Rypina miał wpływ na obszary Natura 2000. Na obszarze znajduje się jeden obszar Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001 znajdujący się na terenie gminy Wąpielsk, w skrajnie północno-zachodniej części analizowanego obszaru. Ochronie podlegają zarówno cenne przyrodnicze siedliska oraz cenne dla ochrony przyrody europejskiej gatunki roślin i zwierząt.

Potencjalnie największe oddziaływanie na obszar Natura 2000 mogłoby być związane z planowanymi do realizacji projektami inwestycyjnymi, dotyczącymi uzbrojenia terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną, budową i modernizacją infrastruktury turystycznej oraz miejsc rekreacji, budową nowej infrastruktury rowerowej, modernizacją energetyczną budynków. Działania tego typu są planowane jednak w oddaleniu od obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja tego typu przedsięwzięć będzie miała miejsce w odległości co najmniej 5-10 km od obszaru Dolina Drwęcy. W bliskiej odległości od obszaru planuje się oznakowanie szlaku św. Jakuba. W odległości około 5 km od obszaru planowany jest remont zabytkowego pałacu w Radzikach Dużych. Nie spowoduje to negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Zwraca się uwagę, że projekt ST OPPT Rypina przewiduje w części realizację projektów nieinwestycyjnych np. rozwój szkolnictwa zawodowego, wsparcie procesu kształcenia, wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, rozwój ambulatoryjny opieki specjalistycznej, wsparcie administracyjne. Realizacja tych projektów w żaden sposób nie oddziałuje na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Realizacja projektów związanych z odnową i zagospodarowaniem terenów zieleni np. nasadzenia drzew w gminie Brzuze, zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Rogowo, odnowa przestrzeni publicznej w Rypinie i gminie Wąpielsk nie będą oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Większość projektów planowanych do realizacji ma charakter prośrodowiskowy, w szczególności te, które są związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków, odnową przestrzeni publicznych, przez co wpłyną pozytywnie na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawę stanu zieleni. Analizując oddziaływania skumulowane należy stwierdzić, że pośrednio wpłyną w nieznacznym stopniu pozytywnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy. W przypadku projektów „miękkich” nie prognozuje się wystąpienia oddziaływań na obszary Natura 2000.

W związku z powyższym w przeprowadzonej ocenie przewidywanych oddziaływań projektów zawartych w projekcie Strategii nie stwierdzono ich znaczącego wpływu na obszary Natura 2000.

## Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny

Po przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko projektów planowanych do realizacji w ramach ST OPPT Rypina stwierdzono, że większość z nich nie będzie miała wpływu na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną obszaru objętego projektem dokumentu.

Do projektów mających potencjalnie negatywny wpływ na ww. komponenty środowiska przyrodniczego można zaliczyć inwestycję planowaną do realizacji w ramach celu szczegółowego 1. Gospodarka i wykształcone kadry, dotyczącą uzbrojenia terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną w miejscowości

Skudzawy. Planowane zamierzenie powodujące przecinanie obszarów dotychczas niezainwestowanych infrastrukturą techniczną, może wpływać na zaburzenia struktury ekologicznej krajobrazu. Przejmowanie na etapie przygotowywania inwestycji terenów uprzednio zajmowanych przez zwierzęta oraz docelowo grodzenie obszarów objętych inwestycją może prowadzić do pogorszenia warunków bytowania zwierząt na obszarze OPPT Rypina m.in. poprzez ograniczenie możliwości przemieszczania się gatunków. W odniesieniu do szaty roślinnej analizowanego obszaru, w przypadku realizacji projektów związanych z realizacją nowej infrastruktury technicznej potencjalnie może wystąpić konieczność usunięcia drzew, krzewów oraz roślinności niskiej. W tym przypadku prognozuje się, że chwilowe negatywne zmiany w środowisku na etapie prac związanych z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych, docelowo, w przypadku kompleksowego zainwestowania tych terenów, będą miały charakter długotrwały. W związku z wymienionym powyżej możliwym negatywnym oddziaływaniem tego typu projektów na rośliny, zwierzęta a co za tym idzie również na różnorodność biologiczną, konieczne jest unikanie lokalizacji inwestycji tego typu na obszarach cennych przyrodniczo.

Kolejnym projektem mogącym potencjalnie negatywnie oddziaływać na rośliny i zwierzęta jest przewidziany do realizacji w ramach celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń projekt dotyczący budowy i modernizacji infrastruktury turystycznej w gminie Brzuze. Ww. projekt przewiduje m.in. zagospodarowanie terenów nad jeziorami, budowę i modernizację pomostów, budowę wieży widokowej oraz innych elementów małej architektury służących wypoczynkowi i rekreacji. Inwestycja związana z wprowadzeniem nowych elementów infrastruktury turystycznej oraz miejsc rekreacji może skutkować koniecznością usunięcia istniejącej roślinności na obszarach objętych projektem. Zaplanowana w projekcie budowa pomostów może wiązać się natomiast z koniecznością usunięcia roślin rosnących przy brzegu jeziora oraz w wodzie, jak również w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji. Usunięcie roślin należy realizować w okresie niekolidującym z sezonem lęgowym ptaków. Budowa pomostu oraz ewentualna wycinka roślinności wodnej może spowodować okresowe zmętnienie wody oraz drgania mogące wpłynąć negatywnie na organizmy wodne bytujące w tym zbiorniku. Działania te mogą stanowić negatywne oddziaływania realizowanej inwestycji o charakterze okresowym. Po zakończeniu fazy realizacji inwestycji sytuacja powinna powrócić do stanu pierwotnego.

Do projektów mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na bioróżnorodność, faunę i florę obszaru można zaliczyć również projekty wiążące się z budową nowej infrastruktury rowerowej. W przypadku planowanej realizacji ścieżek rowerowych potencjalne negatywne oddziaływanie inwestycji na szatę roślinną obszaru może wynikać z konieczności wycinki istniejących przy drodze drzew i krzewów kolidujących z planowanym zamierzeniem. Rekompensatę negatywnego wpływu ww. inwestycji na szatę roślinną mogą stanowić nowe nasadzenia zaplanowane w obrębie zamierzonych zadań.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że w przypadku projektów uwzględniających ocieplanie ścian i inne uszczelnianie budynków, w trosce o występujące na danym terenie gatunki ptaków chronionych, wskazane byłoby wykonanie ekspertyz ornitologicznych w przypadku stwierdzenia w obszarze inwestycji obecności ptaków bądź ich siedlisk.

Po przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko można założyć, że do inwestycji, które będą mieć pozytywny wpływ na bioróżnorodność, florę oraz faunę obszaru można zaliczyć projekty przewidziane do realizacji w ramach celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna oraz celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń wiążące się z utworzeniem nowych oraz pielęgnowaniem już istniejących terenów zieleni w gminach: Brzuze, Rogowo, Rypin oraz Wąpielsk. Realizacja projektów prośrodowiskowych, które w swoich założeniach mają zwiększanie powierzchni terenów zieleni, wprowadzenie nowych nasadzeń roślin czy też zabiegi pielęgnacyjne istniejącego drzewostanu, wpłynie bezpośrednio na prawidłowe funkcjonowanie całego systemu przyrodniczego – rośliny stanowią pożywienie m.in. dla owadów czy ptaków, a zadrzewienia oraz zakrzewienia tworzą miejsce rozrodu lub zimowania wielu drobnych zwierząt. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w przypadku wprowadzenia nasadzeń drzew i krzewów rekomenduje się stosowanie gatunków rodzimych charakterystycznych dla lokalnych siedlisk i ekosystemów.



W przypadku nieinwestycyjnych projektów „miękkich” nie przewiduje się oddziaływania na szatę roślinną, zwierzęta i bioróżnorodność.

## Ludzie

Prognozuje się, że projekty będą miały pozytywny wpływ na ludzi. Należy wspomnieć, że celem wszystkich projektów jest wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Projekty planowane do realizacji w ramach ST OPPT Rypina mają na celu rozwój regionu, kultury i turystyki, promowanie zrównoważonego rozwoju, ale również wzbogacenie życia mieszkańców.

Zapewnienie dostępu do edukacji dla dzieci na terenie OPPT Rypina, dzięki projektom takim jak wsparcie procesu kształcenia w szkołach podstawowych na terenie Rypina oraz wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Rogowo, przyczyni się do poprawy jakości nauczania i zwiększenia atrakcyjności placówek oświatowych. W projekcie dokumentu uwzględniono również inicjatywy związane z edukacją ogólną i zawodową, w tym wsparcie kształcenia ogólnego w gminie Wąpielsk i rozwój szkolnictwa ogólnego w Zespole Szkół nr 1 im. Ks. Czesława Lissowskiego w Rypinie, co podniesie poziom edukacji oraz kompetencje uczniów. Inicjatywy takie jak rozwój szkolnictwa zawodowego na terenie powiatu rypińskiego wspierają rozwój zawodowy, umożliwiając regionowi kształcenie młodzieży lepiej przygotowanej do wyzwań współczesnej gospodarki. Podniesienie kompetencji w nauczaniu na etapie szkoły ma na celu poprawę jakości procesu edukacyjnego.

Projekty wspierające lokalną przedsiębiorczość, jak m.in. utworzenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Rypinie, mają na celu stymulowanie rozwoju gospodarczego regionu. Inicjatywy te wspierają lokalnych przedsiębiorców, co przyczyni się do wzrostu zatrudnienia oraz rozwoju lokalnych firm. Działania związane z uzbrajaniem terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną w miejscowości Skudzawy, przyciągną inwestorów, tworząc nowe miejsca pracy i wzmacniając lokalną gospodarkę.

Pozytywnym aspektem jest wsparcie administracyjne, które zapewni kompleksową obsługę kadrowo-administracyjną dla OPPT Rypina. Pomoże ono bardziej efektywnie wdrażać ustalenia strategii terytorialnej, skuteczniej inwestować środki przeznaczone na projekty oraz sprawniej podejmować działania.

Poprawa jakości opieki zdrowotnej oraz dostępność usług medycznych podniesie standard życia mieszkańców. Rozwój Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej zwiększy dostępność usług specjalistycznych i dostępność do diagnostyki stanu zdrowia pacjentów. Dzięki modernizacji infrastruktury i wdrożeniu nowych usług, lokalna społeczność będzie miała lepszy dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców.

Korzystnie na jakość powietrza oraz zdrowie mieszkańców wpłynie budowa ścieżek rowerowych. Inwestycje takie jak budowa ścieżki pieszko-rowerowej łączącej Gminę Rypin z Gminą Miasta Rypin oraz budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej nr 2214C Rypin – Pręczi oraz nr 2215C Dylewo – Rogowo poprawią stan infrastruktury drogowej. Dzięki tym projektom zwiększy się bezpieczeństwo uczestników ruchu, a także wypromowane zostaną walory turystyczne regionu. Dodatkowo w ramach planowanych projektów nastąpi ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, co przyczyni się do poprawy stanu środowiska.

Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej na szlaku św. Jakuba w Gminie Wąpielsk oraz budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej w Gminie Brzuze wspierają rozwój oferty turystycznej regionu, przyczyniając się do wzrostu liczby turystów oraz promując lokalne dziedzictwo kulturowe.

W przypadku odnowy przestrzeni publicznej w Rypinie z uwagi na planowane działania mogą wystąpić przejściowe oddziaływania negatywne na ludzi wynikające ze skali wprowadzanych zmian i prac budowlanych, które w tym obszarze będą prowadzone. W ramach modernizacji najstarszej części miasta w obrębie ulicy Rynek w celu przywrócenia jej funkcji reprezentacyjnej i rekreacyjnej nastąpi wycięcie wszystkich drzewa w obszarze skweru z uwagi na ich zły stan zdrowotny oraz dużą wysokość. Choć planowane są nowe nasadzenia stworzenie funkcjonalnej przestrzeni zapewniającej m.in. cień w czasie letnich upałów będzie wymagało czasu.



Niemniej jednak podejmowane działania docelowo mają służyć stworzeniu przyjaznej dla mieszkańców przestrzeni publicznej, która ożywi gospodarczo tą część miasta. Przewiduje się, że w efekcie realizowany projekt będzie pozytywnie wpływać na ludzi, choć z pewnością będą oni narażeni na chwilowe negatywne oddziaływania związane z prowadzeniem prac budowlanych, w tym hałas i utrudnienia w ruchu związane z potrzebą istniejących elementów i wykonanie nowych. Niemniej jednak, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej, należy spodziewać się bezpośredniego pozytywnego wpływu inwestycji na mieszkańców. Projekty realizowane na obszarze OPPT Rypina mają istotny wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje w edukację, zdrowie, kulturę oraz infrastrukturę społeczną i rekreacyjną. Działania te będą sprzyjały integracji społeczności lokalnej oraz wzmocnią społeczny kapitał, tworząc lepsze warunki do rozwoju i życia.

## Woda

Oddziaływanie na wody zidentyfikowano dla 7 z 30 inwestycji planowanych do realizacji w ramach projektu ST OPPT Rypina. Trzy z nich będą oddziaływać na ten komponent środowiska pozytywnie, a cztery negatywnie. Dla pozostałych 23 inwestycji nie stwierdzono oddziaływania na wody lub oddziaływanie to będzie nieznaczące. Inwestycje infrastrukturalne, służące poprawie jakości wód na obszarze OPPT Rypina, realizowane będą jedynie w ramach celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna. Będą to następujące projekty: Modernizacja SUW wraz z infrastrukturą towarzyszącą – gm. Brzuze, Modernizacja stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Starorypin Prywatny oraz wprowadzenie radiowego pomiaru zużycia wody i Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Rogowo.

Będą to działania przede wszystkim w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, w tym: modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody, budowa zbiornika retencyjnego, modernizacja sieci wodociągowej, budowa rezerwowej studni głębinowej czy wprowadzenie zdalnego systemu odczytu pomiaru wody. W wyniku tych inwestycji infrastruktura zbiorowego zaopatrzenia w wodę ulegnie poprawie i będzie bazować na nowoczesnych rozwiązaniach. Realizacja tych zadań pozwoli na oszczędzanie wody poprzez ograniczenie jej strat w sieciach wodociągowych, a także poprawę jej jakości w wyniku wymiany rur. Budowa inteligentnych sieci wodociągowych, wyposażonych w elementy służące opomiarowaniu zużycia według konkretnych obszarów i monitorowania strat sieciowych, pozwoli również w sposób bardziej efektywny tę wodę wykorzystywać. Działania te będą miały charakter bezpośredni i długoterminowy.

Pozytywne oddziaływanie zidentyfikowano również dla zadania adaptacyjnego do zmian klimatu, polegającego na zagospodarowaniu terenów zielonych w gminie Rogowo. W wyniku tego zadania zostanie zwiększona powierzchnia terenów zielonych, nasadzone zostaną drzewa i krzewy, powstaną łąki kwietne, a także odtworzone zostaną cenne przyrodniczo aleje i zadrzewienia przydrożne, dzięki czemu zwiększy się zdolność retencyjna tych obszarów. Oddziaływanie to będzie pośrednie, a ze względu na charakter przedsięwzięć również skumulowane. Przedsięwzięcie to ma, jak już wcześniej wspomniano, charakter działań adaptacyjnych, które mają na celu budowanie odporności i przystosowanie do zmian klimatu. Ich realizacja wraz z dbaniem o trwałość projektu będzie długoterminowo oddziaływała na ograniczenie nadmiernego spływu powierzchniowego z tych obszarów.

Oddziaływanie negatywne na komponent środowiska wody zidentyfikowano dla przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach celu szczegółowego 1. Gospodarka i wykształcone kadry (jedno zadanie) oraz w ramach celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń (trzy zadania).

Zadanie w ramach celu szczegółowego 1. polegać będzie na uzbrojeniu terenów inwestycyjnych w miejscowości Skudzawy, w tym: wykonanie przyłącza i sieci wodociągowej, wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, wykonanie przyłącza i sieci elektro-energetycznej, wykonanie ciągów komunikacyjnych poprzez utwardzenie dróg wewnętrznych. Największa presja na wody powierzchniowe i podziemne będzie miała miejsce na etapie prac budowlanych związanych z realizacją inwestycji. W szczególności na zmianę

istniejących stosunków wodnych oraz jakość wód oddziaływać będzie budowa dróg w obrębie terenów inwestycyjnych. Będzie się ona wiązała z zajęciem nowych terenów, które będą wymagały prowadzenia wykopów i prac odwodnieniowych, co potencjalnie może wpłynąć negatywnie na zasoby wodne. Istnieje ryzyko zakłócenia stosunków wodnych. Potencjalnie możliwe jest zanieczyszczenie wód substancjami niebezpiecznymi, które mogą przedostać się do wód w wyniku awarii niesprawnego sprzętu budowlanego. Zmniejszenie powierzchni aktywnej przyrodniczo wpłynie na pogorszenie warunków naturalnej retencji wód. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe i skumulowane (w wyniku dalszego zainwestowania tego terenu związanego z realizacją zabudowy np. produkcyjnej lub magazynowej).

Negatywne oddziaływanie na wody zidentyfikowano również dla trzech zadań planowanych do realizacji w ramach celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. Pierwsze z nich polega na odnowieniu przestrzeni publicznej w obrębie ul. Rynek w Rypinie. W miejsce trawników powstaną wyniesione rabaty otoczone granitowymi murkami, pozostała część skweru zostanie wyłożona kostką betonową. Utwardzenia zaprojektowano na utwardzonej podbudowie z kamienia łupanego, w wyniku realizacji prac zostanie zwiększony spływ powierzchniowy. Niewątpliwie poprawi to estetykę tego obszaru, jednak będzie negatywnie oddziaływać na wody. Dodatkowo zwraca się uwagę, że projekt nie zakłada gromadzenia wody opadowej, a tereny zieleni będą nawadniane z sieci wodociągowej.

Zwiększony spływ powierzchniowy nastąpi również w wyniku zagospodarowania przestrzeni publicznej wokół obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Rogowo. Projekt ten zakłada wykonanie miejsc postojowych dla samochodów osobowych, budowę ciągów pieszych oraz placu mającego charakter reprezentacyjny. Minimalizacja negatywnego oddziaływania może nastąpić poprzez zastosowanie nawierzchni łatwo przepuszczalnych, dzięki którym ograniczony zostanie spływ powierzchniowy.

Ostatnie zadanie, dla którego zidentyfikowano negatywne oddziaływanie na wody, dotyczy budowy i modernizacji infrastruktury turystycznej w Gminie Brzuze. Inwestycja ta polegać będzie na zagospodarowaniu terenu nad jeziorami m.in.: poprzez budowę i modernizację pomostów, utworzenie miejsc rekreacji, budowę przystani dla łodzi i kajaków. Działania te w bezpośredni sposób przyczynią się do zwiększenia spływu powierzchniowego z tego obszaru. Zmniejszenie powierzchni aktywnej przyrodniczo wpłynie na pogorszenie warunków naturalnej retencji wód. Będzie to oddziaływanie zarówno bezpośrednie jak i pośrednie, długoterminowe i skumulowane.

Istnieje możliwość zminimalizowania stopnia oddziaływania prowadzonych inwestycji na wody poprzez zastosowanie odpowiednich środków zaradczych – wykorzystanie zarówno na etapie projektowania, jak i budowy najlepszych dostępnych technik (BAT), a także korzystanie ze sprawnego sprzętu. Na etapie eksploatacji do ograniczenia ryzyka wpływu inwestycji na jakość wód przyczyni się wprowadzanie zieleni przydrożnej wraz z nasadzeniami drzew, a w uzasadnionych przypadkach również montaż urządzeń podczyszczających wody opadowe. Zazielenione przepuszczalne powierzchnie pozwolą na naturalną retencję wód opadowych.

Należy wspomnieć o tym, że ze względu na lokalną skalę i charakter realizowanych przedsięwzięć, dla części z nich pomimo zmian jakie nastąpią w wyniku ich realizacji nie stwierdzono oddziaływań na wody lub oddziaływania te były nieznaczące.

## **Powietrze**

Przeprowadzona ocena przewidywanych oddziaływań wykazała, że łącznie 7 inwestycji będzie mieć wpływ na poprawę jakości powietrza. Są to w głównej mierze projekty wpisane do celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjne, związane przede wszystkim z działaniami na rzecz modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych. W ich ramach planowane są inwestycje, których efektem będzie ograniczenie niskiej emisji. Wszystkie z 6 projektów dotyczących modernizacji energetycznej zakładają wymianę źródeł ciepła na mniej emisyjne w stosunku do obecnie

wykorzystywanych lub zeroemisyjne. Dodatkowo w przypadku prowadzonej kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów zmniejszeniu ulegnie zapotrzebowanie na energię, co również pozwoli na zmniejszenie ich emisyjności. Planowane są montaż paneli fotowoltaicznych i pompy ciepła. Projekt dotyczący modernizacji ciepłowni lokalnych budynków użyteczności publicznej w Skrwilnie zakłada również wykonanie instalacji banku energii, co pozwoli w lepszym stopniu wykorzystywać wytwarzaną w odnawialnych źródłach energię.

Ponadto korzystny wpływ na powietrze będą mieć projekty, które w swoim zakresie uwzględniają wprowadzanie nowych nasadzeń i zadrzewień. Znaczących pozytywnych oddziaływań dopatrzono się w założeniach projektu dotyczącego zagospodarowania terenów zielonych na terenie Gminy Rogowo. Zaplanowano odtworzenie parków i zieleńców, alei drzew i innych terenów zielonych na terenie gminy. W wyniku tych działań zwiększy się udział powierzchni zielonych, a wprowadzenie nowych drzew poprzez odtworzenie cennych przyrodniczo alei oraz zadrzewień przydrożnych pozwoli na ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń komunikacyjnych i zwiększenie poziomu oczyszczania powietrza ze szkodliwych gazów i pyłów. Również pozytywnie oceniono jeden z projektów celu 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń, ponieważ w jego zakresie przewidziano również kompleksową termomodernizację budynku zabytkowego pałacu w Radzikach Dużych, który zostanie dostosowany do pełnienia funkcji turystycznych. Poprawa parametrów energetycznych pozwoli na zoptymalizowanie ogrzewania obiektu, a w efekcie ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Negatywny wpływ na omawiany komponent zidentyfikowano w przypadku projektu dotyczącego budowy i modernizacji infrastruktury technicznej w Gminie Brzuze. Planowane wsparcie rozwoju turystyki w sąsiedztwie jezior będzie się wiązać z pogorszeniem warunków akustycznych tych obszarów. Podniesienie atrakcyjności terenu z pewnością spowoduje wzrost zainteresowania turystycznego, a rozbudowa infrastruktury nadbrzeżnej (pomosty, przystań dla łodzi i kajaków) spowodują dodatkowe emisje hałasu, w tym ze sprzętu pływającego.

Poza wyżej wymienionymi nie przewiduje się, aby któryś z projektów planowanych do realizacji miał znaczący wpływ na powietrze. Niemniej jednak zwraca się uwagę, że w przypadku działań inwestycyjnych polegających na budowie/remoncie obiektów mogą wystąpić chwilowe uciążliwości związane ze wzrostem poziomu hałasu i emisją zanieczyszczeń (pyły, spaliny) będące wynikiem prowadzonych prac budowlanych. Takie oddziaływania będą związane również z obecnym etapem realizacji projektu polegającego na uzbrajaniu terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną w miejscowości Skudzawy. Planowane jest wykonanie prac ziemnych w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej i deszczowej, sieci elektroenergetycznej oraz stworzenia ciągów komunikacyjnych poprzez utwardzenie 4 km dróg wewnętrznych. Niemniej jednak po ustaniu krótkoterminowych oddziaływań będących wynikiem uzbrajania terenu w niezbędną infrastrukturę docelowo obszar dotychczas użytkowany rolniczo zostanie przekształcony w tereny, na których będą realizowane funkcje związanych z produkcją, magazynowaniem czy usługami. Na kolejnych etapach realizacji inwestycji mogą wystąpić zwiększone emisje do powietrza zarówno w wyniku prowadzonej obsługi komunikacyjnej obszaru jak i potencjalnych emisji przemysłowych z lokalizowanych tam obiektów. W związku z powyższym realizowany projekt pośrednio przyczyni się do negatywnego wpływu na powietrze, ale wystąpienie tego oddziaływania nie ma sprecyzowanego horyzontu czasowego. Możliwe jest jednak zminimalizowanie przewidywanych uciążliwości akustycznych i ograniczenie poziomu zanieczyszczenia powietrza związanych z docelowym funkcjonowaniem terenu inwestycyjnego poprzez odpowiednie jego zagospodarowanie z uwzględnieniem stref izolacyjnych m.in. z wykorzystaniem błękitno-zielonej infrastruktury, która powinna oddzielać miejsce inwestycji od bezpośredniego sąsiedztwa.

## Powierzchnia ziemi

W ramach pięciu celów szczegółowych projektu ST OPPT Rypina zidentyfikowano projekty, których realizacja potencjalnie będzie miała oddziaływanie na powierzchnię ziemi. Negatywne oddziaływanie będzie wynikać głównie z potrzeby przeprowadzenia prac ziemnych i konstrukcyjnych.

W ramach celu szczegółowego 1 zaplanowano projekt pn. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną w miejscowości Skudzawy. Dotyczy on przygotowania terenu pod przyszłe inwestycje związane z powstawaniem obiektów powierzchniowych i liniowych. Przygotowanie będzie polegało na wykonaniu przyłączy i sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, przyłącza i sieci elektroenergetycznej oraz realizacji ciągów komunikacyjnych przez wykonanie dróg wewnętrznych. Przeprowadzenie prac ziemnych i konstrukcyjnych związane z realizacją infrastruktury podziemnej spowoduje zaburzenie warstwy gleby i jej struktury w wyniku przekopów oraz zmniejszenie przepustowości gruntu na skutek budowy dróg wewnętrznych i placów. Oddziaływania oceniono jako negatywne, bezpośrednie, chwilowe (na etapie realizacji) i stałe.

W ramach celu szczegółowego 2 planowana jest m.in. realizacja projektów dotyczących budowy ścieżek pieszo-rowerowych w gminie Rogowo, Rypin i mieście Rypin, w ramach których będzie istniała potrzeba wykonania prac ziemnych, służących rozbudowie istniejącej infrastruktury drogi wojewódzkiej 534, dróg powiatowych 2214C i 2215C oraz ulicy Spokojnej w Rypinie. W fazie realizacji można spodziewać się negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi. Zakończenie inwestycji spowoduje przywrócenie powierzchni do poprzedniego stanu, ewentualnie większą jej zajętość pod tereny utwardzone w związku z wykonaniem ścieżki pieszo-rowerowej. W związku z tym można przyjąć, że w perspektywie długofalowej oddziaływanie tego projektu na powierzchnię ziemi jest nieznaczące. Można również założyć, że z uwagi na zwiększenie ruchu pieszo-rowerowego kosztem ruchu samochodowego, nastąpi pozytywna zmiana w kontekście zmniejszenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, które mogą się kumulować w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego. Oddziaływania oceniono jako bezpośrednie i chwilowe.

Również w ramach celu szczegółowego 2 planowana jest modernizacja sieci wodociągowej, w ramach projektu: „Modernizacja SUW wraz z infrastrukturą towarzyszącą – gm. Brzuze”. Projekt zakłada m.in. modernizację łącznie 22 kilometrów istniejącej sieci wodociągowej. Przeprowadzenie prac ziemnych i konstrukcyjnych pod chodnikami i w pasie zieleni spowoduje zniekształcenie wierzchniej warstwy gleby i porastającej jej roślinności w trakcie realizacji inwestycji. Z uwagi na wyżej wspomniany tymczasowy charakter przekształceń, strukturę gleby wcześniej przekształconą oraz lokalny charakter projektu, oddziaływanie na powierzchnię ziemi można ocenić jako bezpośrednie i chwilowe.

W ramach celu szczegółowego 3 planowana jest rozbudowa istniejącej świetlicy wiejskiej w Starym Kobrzyńcu i adaptacja budynku oraz terenu wokół na potrzeby utworzenia Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej. Na etapie rozbudowy budynku i realizacji elementów zewnętrznych, mogą pojawić się zmiany ukształtowania terenu, związane z pracami ziemnymi, które mogą obejmować niwelację terenu, zaburzenia warstwy gleby i jej struktury w wyniku przekopów i usuwania warstw gleby pod wylewkę nowych fundamentów oraz zmniejszenie przepustowości gruntu poprzez utwardzanie powierzchni asfaltem lub kostką brukową. Zmiany mają lokalny charakter, ograniczony do miejsca realizacji inwestycji. Ponadto dotyczą przestrzeni wiejskiej, która obecnie w pewnym stopniu jest przekształcona antropogenicznie. Oddziaływania oceniono jako bezpośrednie i chwilowe (związane z wykonywaniem prac budowlanych).

Planowane są także inne działania zmierzające do zmiany zagospodarowania przestrzennego. Projekt „Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej w Gminie Brzuze” zakłada nowe zagospodarowanie terenu nad jeziorami (miejsce na grille, stojaki rowerowe, ławki, boisko do piłki plażowej, przystań do łodzi i kajaków), budowę i modernizację pomostów, utworzenie miejsc rekreacji (plac zabaw, parki street workout, ścieżki edukacyjne), budowę wieży widokowej oraz ustawienia małej architektury. Na etapie powstawania obiektów i realizacji elementów zewnętrznych, mogą pojawić się zmiany ukształtowania terenu, związane z pracami

ziemnymi, które mogą obejmować niwelację terenu, zaburzenia warstwy gleby i jej struktury w wyniku przekopów i usuwaniu warstw gleby pod wylewkę fundamentów oraz zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnych. Możliwy jest również negatywny wpływ na strefy przybrzeżne jezior, w obrębie których ww. inwestycje będą prowadzone. Oddziaływania oceniono jako negatywne i bezpośrednie.

Należy zauważyć, że projekty planowane w przestrzeni OPPT Rypina będą miały charakter lokalny, a ich wpływ na powierzchnię ziemi będzie ograniczony do miejsca ich realizacji. W związku z tym przewidywane przekształcenia powierzchni ziemi również będą miały charakter lokalny. Poza tym nie przewiduje się, aby pozostałe planowane do realizacji projekty zawarte w wykazie, z uwagi na „miękki” charakter lub działania ograniczone do obiektów już istniejących, polegające na pracach remontowych wewnątrz obiektów lub ich doposażeniu czy zmianie funkcji, mogły w sposób negatywny oddziaływać na powierzchnię ziemi.

## Krajobraz

Przeprowadzona ocena przewidywanych oddziaływań projektów wykazała pozytywny wpływ na krajobraz w ramach celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna, 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. W ramach pozostałych celów nie stwierdza się wpływu na krajobraz lub oddziaływanie to jest nieznaczące.

W ramach celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna – zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Rogowo przewidziano przeprowadzenie działań mających na celu zwiększenie terenów zielonych, nasadzenia drzew, krzewów, tworzenie łąk kwietnych, odtworzenie cennych przyrodniczo alei, parków. Wszystkie te działania wpłyną w sposób bezpośredni pozytywnie na krajobraz w aspekcie długoterminowym z uwagi na zwiększenie walorów estetycznych, poprawę percepcji krajobrazu.

Dodatkowo prognozuje się pozytywny wpływ na komponent w zakresie działań w ramach celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń, które będą polegały na: odnowie przestrzeni publicznej w Rypinie oraz w Gminie Wąpielsk, zagospodarowaniu przestrzeni publicznej w Gminie Brzuze, zagospodarowaniu przestrzeni publicznej wokół obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Rogowo oraz budowie i modernizacji infrastruktury turystycznej w Gminie Brzuze.

Przewiduje się, że działania podjęte w ramach przedsięwzięcia polegającego na odnowie przestrzeni publicznej w Rypinie będą miały oddziaływanie chwilowe negatywne z uwagi na wycięcie drzew i zmiany krajobrazu powodujące zmniejszenie ilości roślinności a tym samym pogorszenie atrakcyjności otoczenia. Jednakże z uwagi na to, iż działania te są konieczne do podjęcia ze względu na zły stan drzewostanu, a w konsekwencji zostaną wprowadzone nowe zasadzenia to prognozuje się, iż projekt w perspektywie średnioterminowej będzie miał pozytywny i bezpośredni wpływ na krajobraz. Zmiany w przestrzeni wpłyną na wzrost atrakcyjności i estetyki otoczenia. Pozostałe projekty również będą miały pozytywny średnioterminowy wpływ na krajobraz. Działania, które obejmują realizacje ww. projektów mają wpłynąć na zagospodarowanie istniejącej przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu oraz wyposażenie go w infrastrukturę wypoczynkowo-rekreacyjną. Będą one miały korzystny wpływ na krajobraz w perspektywie długoterminowej, ponieważ przyczynią się do podniesienia walorów estetycznych przestrzeni poprzez modernizację obiektów, wprowadzenie większej ilości nasadzeń drzew, krzewów, bylin oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego, a tym samym w istotny sposób wpłyną na wzrost estetyki otoczenia oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych. Przyczynią się w znacznym stopniu do zwiększenia dostępności dla mieszkańców wszystkich grup społecznych. Uporządkowanie terenów zielonych, odnowa infrastruktury wpłynie na wykorzystanie potencjału miejsca i rozwój funkcji rekreacyjnej.

Ponadto prognozuje się, że w chwili obecnej realizacja inwestycji w ramach celu szczegółowego 1. Gospodarka i wykształcone kadry polegająca na uzbrojeniu terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną w miejscowości Skudzawy nie wpłynie znacząco na krajobraz. Należy mieć jednak na uwadze, że po zakończeniu inwestycji i przygotowaniu terenów pod działalność usługowo-przemysłową docelowo teren zostanie



zagospodarowany obiektami kubaturowymi, które mogą znacząco wpłynąć na krajobraz i spowodować dysonans przestrzenny. Jednakże w chwili obecnej realizacja inwestycji dotyczyć będzie wykonania niezbędnej infrastruktury technicznej na obszarze 29 ha oraz modernizacji dróg wewnętrznych na długości 4 km. W związku z tym oddziaływanie na krajobraz będące wynikiem realizacji analizowanego projektu dotyczącego jedynie uzbrojenia terenu będzie nieznaczące.

W ramach planowanych do realizacji inwestycji polegających na budowie ścieżek rowerowych zwraca się uwagę na barierki, które mogą być lokalizowane wzdłuż fragmentów tras. W szczególności duże znaczenie ma zastosowana kolorystyka, która wpływa na odbiór wizualny, percepcję krajobrazu. Intensywna i jaskrawa kolorystyka pogarsza estetykę przestrzeni stwarzając tym samym dysonans w otoczeniu.

Przy realizacji inwestycji w ramach pozostałych celów nie stwierdza się bezpośredniego wpływu na krajobraz bądź zaplanowane działania będą miały nieznaczący wpływ na krajobraz. Prognozowane działania nie będą oddziaływały w znaczący, negatywny i długoterminowy sposób na krajobraz z uwagi na lokalny charakter inwestycji lub będą dotyczyły uzupełnienia obszaru o elementy infrastruktury, która jest kontynuacją obecnej funkcji terenu. Należy jednak pokreślić, aby przy działaniach inwestycyjnych dotyczących realizacji nowych obiektów, rozbudowy czy modernizacji obiektów już istniejących, jak również działań rewitalizacyjnych zachować zgodność z uwarunkowaniami i wymaganiami funkcjonalnymi, społeczno-gospodarczymi, środowiskowymi, kulturowymi oraz kompozycyjno-estetycznymi. Ponadto architektura powinna być ujednoczona pod względem form, kolorystyki. Rozwój zabudowy powinien odbywać się w oparciu o istniejące tereny zabudowane w zasięgu terenów, na których istnieje infrastruktura techniczna lub najłatwiej ją rozbudować z uwzględnieniem kompozycji przestrzennej, terenów zieleni. Inwestycje powinny być zgodnie z założeniami kształtowania ładu przestrzennego. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 26 kwietnia 2023 roku przyjął „Regionalne zasady i standardy kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwie kujawsko-pomorskiego dla przedsięwzięć realizowanych ze środków programu regionalnego w okresie programowania 2021-2027”. Celem opracowania dokumentu jest przede wszystkim: dążenie do tego, aby obiekty nie wpływały na pogorszenie jakości przestrzeni publicznej m.in. poprzez ograniczenia nadmiernej, intensywnej i jaskrawej kolorystyki elewacji budynków, zaprzestanie degradacji otoczenia przyrodniczego, jak również kształtowanie i poprawienie estetyki przestrzeni.

## Klimat

Działania podjęte podczas realizacji projektu Strategii OPPT Rypina będą służyć przeciwdziałaniu zmianom klimatu i degradacji środowiska. Większość zaproponowanych projektów nie będzie wpływać bezpośrednio na klimat. Kilka działań z listy projektów podstawowych oddziaływać będzie w sposób pozytywny na ten komponent środowiska. Dostrzeżono jednak, że jeden z zaproponowanych projektów może w sposób negatywny oddziaływać na klimat, zwłaszcza w kontekście działań adaptujących przestrzeń do skutków zmian klimatu.

Pozytywny wpływ na klimat będą miały projekty zapisane w celu szczegółowym 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna. Działaniami pozytywnie wpływającymi na ten komponent są projekty związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do środowiska. Są one powiązane m.in. z termoizolacją i modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej, w tym placówek oświatowych oraz modernizacją systemów ciepłowniczych. Zainstalowana instalacja fotowoltaiczna oraz bank energii spowoduje mniejsze wykorzystanie paliw kopalnianych, co będzie skutkowało mniejszą emisją zanieczyszczeń do środowiska. Korzystnie oddziaływać będzie również zbiornik retencyjny, który zakłada się, że będzie magazynować nadmiar wód opadowych oraz zapobiegać niekontrolowanemu spływowi. Na listę projektów zostały również wpisane działania adaptacyjne do zmian klimatu polegające m.in. na zagospodarowaniu terenów zielonych w taki sposób, aby zwiększyć powierzchnię terenów zielonych oraz absorpcję gazów cieplarnianych. Działania te mają zachęcić do działań wspierających adaptację do zmian klimatu. W ramach budowy ścieżek rowerowych zakłada się

zmniejszenie emisji CO<sub>2</sub>, jednak ich oddziaływanie na klimat będzie nieznaczące. W projektach, w których planowana jest zmiana nawierzchni zaleca się stosowanie najlepiej przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych nawierzchni ograniczających spływ wody deszczowej.

Projektem, który przewiduje się, że może negatywnie wpłynąć na klimatu, a zwłaszcza nie przyczynić się do ograniczania negatywnych skutków jego zmiany jest odnowa przestrzeni publicznej w Rypinie. W ramach prac mających służyć modernizacji najstarszej części miasta zakłada się wycinkę drzew obecnie występujących na tym terenie. Są to przede wszystkim wysokie świerki, które stwierdzono, że są w złej kondycji zdrowotnej. Niemniej jednak w ich miejsce planowane są nowe nasadzenia, w tym nowych drzew i krzewów. Ogólnie powierzchnia biologicznie czynna tego obszaru po przebudowie ulegnie zwiększeniu, ale wszystkie obecne nawierzchnie zostaną wymienione na nawierzchnie o większej szczelności z których odpływ wód deszczowych na tereny zielone zostanie ograniczony. Spowoduje to, że wody opadowe będą odprowadzane do kanalizacji deszczowej, a projektowana zieleń będzie nawadniana z sieci wodociągowej. W świetle obserwowanych zmian klimatu w zakresie coraz częstszych niedoborów wody jak i nawałnych opadów deszczu przewiduje się, że odnawiana przestrzeń nie będzie dostosowana do tego typu zjawisk. Istnieje ryzyko wystąpienia podtopień bądź braku możliwości nawodnienia terenów zielonych wskutek niedoborów wody w sieci wodociągowej. Odnawiany uszczelniony obszar może przejściowo, tj. aż zaplanowana zieleń się rozrośnie i będzie zapewniała cień, może się nadmiernie nagrzewać przyczyniając się do powstania efektu „miejskiej wyspy ciepła” w tej części miasta, to znaczy będzie cieplejsza w stosunku do obszarów sąsiednich.

Zakłada się, że skutki planowanych projektów i ich wpływ na klimat będzie długotrwały. Należy mieć na uwadze, że w przypadku niektórych inwestycji, takich jak redukcja emisji zanieczyszczeń czy zatrzymywanie wody deszczowej, oddziaływanie nie będzie natychmiastowe, a widocznych pozytywnych efektów będzie można się spodziewać w przyszłości. Ponadto wpływ ten w zależności od inwestycji będzie bezpośredni lub pośredni.

## Zasoby naturalne

Realizacja działań zapisanych w projekcie ST OPPT Rypina zakłada, że większość działań nie będzie wpływała w znaczący sposób na zasoby naturalne. Należy jednak zaznaczyć, że realizacja niektórych inwestycji infrastrukturalnych może prowadzić do zmian w zasobach glebowych, zajętości terenów zielni czy zasobach wodnych.

Znaczący negatywny wpływ na zasoby naturalne będzie związany przede wszystkim z działaniami służącymi przygotowaniu terenów inwestycyjnych w miejscowości Skudzawy, gmina Skrwilno w ramach celu szczegółowego 1. Gospodarka i wykształcone kadry. Należy spodziewać się, że w wyniku prowadzonych działań, jak również docelowo, nastąpi nieodwracalna utrata zasobów glebowych poprzez uszczelnienie powierzchni ziemi, a tym samym zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. W wyniku tego projektu nastąpi budowa dróg dojazdowych, wykonanie sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej oraz sieci elektroenergetycznej.

W celu szczegółowym 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna ujęto projekty wspierające inteligentne sieci wodociągowe w celu obniżenia strat wody przewidziane do realizacji w miejscowości Starorypin Prywatny, gmina Rypin i na terenie gminy Rogowo. Podejmowane działania mają zapewnić oszczędność wody poprzez ograniczenie jej utraty w sieciach wodociągowych. Projekty te przyczynią się do lepszego zarządzania zasobami wody, rozeznaniem stopnia zużycia wody i zapotrzebowania na nią w danych obszarach. Zastosowanie inteligentnych systemów monitorowania sieci wodociągowej zapewni bieżący monitoring sieci, zdalne i automatyczne odczyty oraz kontrolowanie i wykrywanie wycieków. Przedsięwzięcia zakładają weryfikację i kontrolę potencjalnych nadużyć w poborze wody. Ponadto realizacja inwestycji ma zagwarantować bezpieczeństwo w zakresie dostaw wody dobrej jakości dla mieszkańców. Ze względu na problemy związane z występującymi niedoborami w sieci wodociągowej, w Starorypinie Prywatnym w ramach wskazywanego przedsięwzięcia dodatkowo planuje się budowę rezerwowej studni głębinowej.

Realizacja pozostałych przedsięwzięć nie wpłynie znacząco na zasoby naturalne. Przeprowadzona analiza wykazała, że przewidywane oddziaływania w zależności od rodzaju planowanych działań będą w różny sposób wpływać na zasoby przyrodnicze. Będzie to zarówno oddziaływanie negatywne jak i pozytywne, bezpośrednio i pośrednio, długoterminowe i stałe. Zwraca się jednak uwagę, że skala oddziaływania będzie miała charakter lokalny, przeważnie ograniczony do miejsca realizacji inwestycji lub jej bezpośredniego sąsiedztwa.

## Zabytki

Pozytywne oddziaływanie na zabytki przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w projekcie ST OPPT Rypina, zidentyfikowano jedynie dla następujących trzech projektów: Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych na terenie Rypina realizowana w ramach celu szczegółowego 2. oraz Odnowa przestrzeni publicznej w Rypinie i Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej na szlaku św. Jakuba w Gminie Wąpielsk w ramach celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

Przedsięwzięcie realizowane w ramach celu szczegółowego 2. ma na celu kompleksową termomodernizację, wymianę pieców węglowych, wymianę instalacji w 5 komunalnych budynkach mieszkalnych przy ul. Nowe Osiedle, które ujęte są w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Budynki te powstały w latach 40 XX wieku i wymagają całościowego podejścia w celu zmniejszenia strat ciepła i kosztów ich utrzymania. W związku z tym projekt w zależności od potrzeb będzie obejmował ocieplenie ścian budynku, renowację elewacji, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę pokrycia dachowego czy też wymianę źródeł ciepła.

Wymiar tych działań będzie długotrwały, a efektem powinna być poprawa stanu technicznego i wyglądu obiektów. W ramach projektu zakłada się wymianę źródeł ciepła. Obecne ogrzewanie jest nieefektywne (co może wpłynąć na zawilgocenie budynku) oraz stwarza zagrożenie pożarowe. Realizacja tego przedsięwzięcia w pośredni sposób wpłynie na poprawę stanu tego obiektu.

Pozytywne oddziaływanie na zabytki zidentyfikowano również dla projektu związanego z odnową przestrzeni publicznej w obrębie ul. Rynek w Rypinie. Jest to część miasta położona na terenie Historycznego Założenia Urbanistycznego Miasta Rypin, wpisanego do rejestru zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Celem projektu jest zaś przywrócenie jej funkcji reprezentacyjnej, rekreacyjnej, a tym samym ożywienie tej części miasta. Powstał on w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Jego realizacja wpłynie bezpośrednio pozytywnie na najstarszą część miasta, a oddziaływanie to będzie miało wymiar długotrwały.

Zwraca się uwagę na potrzebę starannego przygotowania i wykonania prac, aby w ich wyniku nie doprowadzić do dalszej degradacji tych obszarów. Niewłaściwie przeprowadzone prace mogą negatywnie wpłynąć na ten obszar.

W ramach przedsięwzięcia Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej na szlaku św. Jakuba w Gminie Wąpielsk planowany jest remont oraz wyposażenie budynku zabytkowego pałacu w Radzikach Dużych (ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków) i przystosowanie go do pełnienia funkcji turystycznych. Zakres prac będzie obejmował m.in. kompleksową termomodernizację, adaptację pomieszczeń, wymianę instalacji.

Przeznaczenie tego obiektu na cele turystyczne oraz związana z tym dbałość o jego stan niewątpliwie pozytywnie i długofalowo wpłynie na jego funkcjonowanie.

Zwraca się uwagę na potrzebę starannego przygotowania i wykonania prac, aby w trakcie przeprowadzania remontów nie doprowadzić do dalszej degradacji tych obiektów. Niewłaściwie przeprowadzone prace mogą negatywnie wpłynąć na ich funkcjonowanie.

Oddziaływania na zabytki nie stwierdzono dla przedsięwzięć, które ze względu na swoją lokalizację nie obejmują obiektów lub obszarów objętych ochroną prawną zabytków lub ze względu na brak określonej lokalizacji. W OPPT Rypina nie przewiduje się realizacji inwestycji, które będą w negatywny sposób oddziaływać na zabytki.

## Dobra materialne

Zgodnie z celem głównym projektu ST OPPT Rypina, jakim jest podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcia procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej, dla niemal wszystkich projektów planowanych w nim do realizacji, zidentyfikowano pozytywne oddziaływanie na dobra materialne. Jedynie dla trzech projektów oddziaływania nie stwierdzono lub będzie ono nieznaczące.

Wpływ na dobra materialne rozpatrywano zarówno w kontekście inwestycji trwałych, budowy lub poprawy stanu istniejących obiektów i infrastruktury (wpływ bezpośredni), wzmocnienia kompetencji i umiejętności mieszkańców tego rejonu, dzięki którym w przyszłości zwiększy się ich możliwość nabywania dóbr materialnych (wpływ pośredni).

Realizowane projekty wpłyną długoterminowo na poprawę jakości dóbr materialnych: bezpośrednio – poprzez prowadzone inwestycje, a także realizację tzw. projektów „miękkich” w tym w ramach celu szczegółowego 1. Gospodarka i wykształcone kadry, celu szczegółowego 3. Wysoka jakość życia społeczeństwa oraz pośrednio – jako wtórny efekt tych inwestycji, w tym w ramach celu szczegółowego 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna i celu szczegółowego 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń i celu szczegółowego 5. Wsparcie administracyjne.

Rekomendowane do realizacji projekty pośrednio wpłyną na dobra materialne zarówno jednostek wchodzących w skład OPPT Rypina (np. poprzez projekty dotyczące będących w ich zasobach budynków), jak i jego mieszkańców. W efekcie skumulowanych działań mogą wpłynąć pozytywnie na wzbogacenie się mieszkańców w odpowiednie kompetencje (podniesienie efektywności i jakości kształcenia, wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia), dzięki którym będą oni w stanie zgromadzić i wykorzystać środki dążąc do podniesienia poziomu życia.

W wyniku prac termomodernizacyjnych wzrośnie wartość nieruchomości, bezpośrednio zaś mieszkańcy tych budynków, poprzez ponoszenie niższych kosztów związanych z ich utrzymaniem, wzbogacą się. Pozytywne oddziaływanie na dobra materialne będzie miało również zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego (wymiana źródeł ciepła, wprowadzenie OZE). Modernizacja sieci wodociągowych wpłynie nie tylko na zmniejszenie wydatków, w związku z minimalizacją strat wody, ale również na poprawę jakości życia i zdrowia mieszkańców.

Poprawa jakości przestrzeni publicznych, modernizacja budynków zabytkowych, inwestycje w infrastrukturę turystyczną, doposażenie szkół, szpitali wpłynie na wzrost atrakcyjności danych miejscowości. Działania te w długotrwały sposób będą oddziaływać na zwiększenie konkurencyjności danego obszaru na tle województwa, a nawet kraju.

Należy pamiętać, że podnoszenie wartości i dostępności dóbr materialnych jest niezbędne do rozwoju regionu i osiągnięcia standardów wysokorozwiniętych państw europejskich.

Podsumowując, dokonana ocena przewidywanych oddziaływań projektów wskazywanych do realizacji w ramach projektu ST OPPT Rypina na środowisko wykazała, że w zdecydowanej większości ich wpływ będzie pozytywny. W szczególności skumulowanego pozytywnego wpływu należy spodziewać się w stosunku do mieszkańców tego obszaru. Szeroki zakres przedsięwzięć pozwoli zarówno na podniesienie jakości kształcenia, dostępu do kultury czy przyjaznej, odnowionej przestrzeni publicznej, ale również będzie odpowiedzią na występujące problemy środowiskowe. Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków wpłyną bezpośrednio na poprawę jakości powietrza, w perspektywie długofalowej – na ograniczenie zmian klimatu, a pośrednio na całą sferę biotyczną – rośliny, zwierzęta i ludzi. Podobnie z działaniami na rzecz racjonalnego gospodarowania wodą – w sytuacjach coraz częstszego jej niedoboru konieczne jest podejmowanie działań służących retencji wód opadowych, modernizacji sieci wodociągowych w celu ograniczenia strat i zapewnienia mieszkańcom dobrej jakości wody do spożycia. Działania te bezpośrednio będą

oddziaływać na wodę, ale pośrednie efekty będą również odczuwalne dla roślin, zwierząt i przede wszystkim ludzi. Pozytywnego skumulowanego efektu działań można się również spodziewać w przypadku projektów dotyczących odnowy przestrzeni publicznych, choć w kilku przypadkach dostrzega się ryzyko zwiększenia presji turystycznej na tereny, do których dostęp był ograniczony. Zakłada się jednak, że wybrane rozwiązania i wieloaspektowe spojrzenie na przekształcone fragmenty przestrzeni pozwolą stworzyć miejsca przyjazne dla mieszkańców i turystów, a jednocześnie zapewnić, aby były zielone, czyste, i w dalszym ciągu świadczyły usługi ekosystemowe.

## **8 Analiza wariantowa przeprowadzona w oparciu o zasadę prewencji i przezorności, zawierająca racjonalne rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu lub wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych**

W niniejszym rozdziale dokonano analizy możliwych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Rozważono również potrzebę wdrażania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Powyższą analizę dostosowano do charakteru projektu dokumentu, którego głównym celem jest podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej.

Przeprowadzona ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko nie wykazała, żeby którykolwiek z planowanych do realizacji projektów w ramach wskazywanych celów szczegółowych ST OPPT Rypina miał znaczący negatywny wpływ na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Na terenie OPPT Rypina znajduje się jeden obszar Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001. Ochronie podlegają zarówno cenne przyrodnicze siedliska oraz cenne dla ochrony przyrody europejskiej gatunki roślin i zwierząt. Rzeka Drwęca z uwagi na swój charakter stanowi korytarz ekologiczny, wykorzystywany w szczególności przez gatunki ryb i minogów. Dolina rzeki Drwęcy stanowi ponadto korytarz migracji zwierząt, w tym ptaków (w szczególności gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002). Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy znajduje się również w granicach korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym (wyznaczonych przez Zakład Badań Ssaków PAN), wykorzystywanych przez duże ssaki. Należy ją traktować jako ekosystem przyrodniczy o znaczeniu ponadregionalnym. Jednak planowane do realizacji projekty nie znajdują się na tym obszarze, ani nawet w jego bliskim sąsiedztwie. W związku z powyższym ich oddziaływanie na obszar Natura 2000 będzie nieistotne, ograniczone do pośredniego pozytywnego wpływu wynikającego z działań na rzecz ogólnej poprawy stanu środowiska.

Inwestycje zawarte w celu szczegółowym 2. Zielona transformacja oraz gospodarka niskoemisyjna są głównie związane z termoizolacją budynków oraz podniesieniem efektywności energetycznej. Projekty te mają charakter prośrodowiskowy. Zwraca się jednak uwagę, że obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem wystąpienia gatunków chronionych, a nawet przeprowadzić ekspertyzy ornitologiczne. Ponadto w realizacji projektów, zwłaszcza prac ziemnych i budowlanych, należy uwzględnić okresy rozrodu gatunków dziko występujących zwierząt, w tym okresy lęgowe ptaków.



W przypadku działań termomodernizacyjnych jak i innych projektów infrastrukturalnych prowadzących do trwałego przekształcenia przestrzeni lub/i obiektu za konieczne uważa się właściwe przeprowadzenie procesu inwestycyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych, zwłaszcza na etapach poprzedzających ich realizację, tj.:

- procedury oceny oddziaływania na środowisko (dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które wymagają wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach);
- wydawania odrębnych zezwoleń i pozwoleń (zezwoleń na realizację inwestycji drogowych, pozwoleń wodno-prawnych, itp.);
- wydawania decyzji lokalizacyjnych i budowlanych,
- przygotowania dokumentacji technicznej.

Jak wspomiano już wcześniej projekty planowane do realizacji w większości mają charakter prośrodowiskowy i prospołeczny. Jednak nawet w ich przypadku zasadne jest podjęcie działań służących zminimalizowaniu niekorzystnych wpływów na środowisko i jego poszczególne komponenty, jeśli takie występują, a zwłaszcza jeśli występują na etapie realizacji. Wskazuje się na bogatą ofertę katalogów dobrych praktyk, w których zebrano dotychczasowe doświadczenia porealizacyjne. Korzystanie z nich pomoże uniknąć błędów na etapie planowania i wykonywania inwestycji, a tym samym pozwoli ograniczyć szereg niekorzystnych oddziaływań.

W przypadku inwestycji liniowych – budowa dróg rowerowych, szlaków pieszo-rowerowych szczególną uwagę należy zwrócić na istniejący drzewostan i tak projektować inwestycję, aby uniknąć nieuzasadnionej wycinki. Konieczne jest również zabezpieczenie istniejących drzew na etapie wykonywania prac budowlanych, by uniknąć ich uszkodzeń.

Realizacja projektów nie powinna negatywnie wpływać na stan koryt i dolin cieków, zlewni jezior, ich eutrofizacji. Planowane działania w sąsiedztwie cieków i jezior powinny być poprzedzone inwentaryzacją takich terenów. Szczególną uwagę zwraca się na zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, które stanowią znaczną część analizowanego obszaru.

Analiza istniejącego stanu środowiska oraz prognozowanych oddziaływań na środowisko i jego komponenty w kontekście planowanych działań wykazały, że zdecydowana ich większość nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska na przedmiotowym obszarze, jak i w jego otoczeniu. Wręcz przeciwnie – przewiduje się pozytywny wpływ zrealizowanych projektów na poprawę stanu środowiska, ewentualnie na jego utrzymanie. Zwłaszcza dotyczy to działań zapisanych w projekcie ST OPPT Rypina, w wyniku których nastąpi redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawa efektywności energetycznej czy przystosowywanie do zmian klimatu.

Przewidywane oddziaływania negatywne będą związane przede wszystkim ze zmianami sposobu zagospodarowania terenów, w tym zwłaszcza z projektem dotyczącym uzbrojenia terenów inwestycyjnych.

W tym przypadku zasadne jest takie przygotowanie terenu, aby zrealizowana infrastruktura pozwoliła na jego przyszłe zagospodarowanie w sposób minimalizujący skutki dokonanych przemian – m.in. zaplanowanie zastosowania błękitno-zielonej infrastruktury, ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnych, gromadzenie wody deszczowej, stosowanie obiegu zamkniętego.

Właściwe przygotowanie i realizacja przedsięwzięć w ramach projektu ST OPPT Rypina pozwoli na zrównoważony rozwój tego obszaru z równoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej. Rozpowszechnianie inteligentnych rozwiązań m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wpłynie na mniejsze zużycie zasobów środowiska, a równocześnie na ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Przyjęte założenia zawarte w projekcie ST OPPT Rypina uważa się za słuszny kierunek do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru. Zwraca się jednak uwagę na znaczenie wyboru sposobów realizacji założonych projektów. Istotne jest, aby odbywał się on z poszanowaniem zasobów środowiskowych, ograniczając negatywne oddziaływania na etapie realizacji inwestycji. Właściwe przygotowanie, wybór

rozwiązań zgodnych z najnowszą dostępną wiedzą o ich wpływie na środowisko oraz realizacja z poszanowaniem zastanych zasobów, w tym istniejących terenów zieleni, pozwoli nie tylko zrealizować projekt, ale także przynieść korzyści i ograniczyć ewentualne szkody. Zwraca się również uwagę na sposób zagospodarowywania przestrzeni czy to w ramach prac w sąsiedztwie termomodernizowanych obiektów czy odnawianych przestrzeni publicznych – preferowane jest wprowadzanie gatunków rodzimych. Realizacja projektu dokumentu wraz z poszanowaniem zasobów środowiska przyrodniczego przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni OPPT Rypina, a tym samym środowiska życia i działalności mieszkańców obszaru.

## 9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod oraz częstotliwości przeprowadzenia analizy skutków realizacji projektu dokumentu

Zgodnie z zapisami art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Projekt Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina zawiera rozdział przeznaczony dla systemu monitorowania strategii terytorialnej. W projekcie ustalono założeni realizacji tego procesu oraz przedstawiono wzór „Karty monitorowania stanu realizacji strategii” oraz „Karty monitorowania realizacji wskaźników strategii”.

Za monitoring skutków realizacji projektowanego dokumentu odpowiedzialny jest Lider porozumienia, który realizuje zadanie w całym okresie realizacji ustaleń strategii.

Wyniki monitoringu będą przedstawiane raz w roku w publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina” (zwany dalej Raportem). Zakłada się, że raport będzie sporządzany do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który sporządzany jest raport. Raport po przyjęciu przez władze partnerstwa będzie przekazywany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. Raport zostanie opublikowany na stronach internetowych partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich JST będących sygnatariuszami partnerstwa.

Raport będzie składał się z 3 obowiązkowych części:

1. Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”.
2. Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”.
3. Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. Projekt strategii zaznacza, że w tej części należy zwrócić uwagę na: zdefiniowanie ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowanie możliwości usprawnienia realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas formalnej aktualizacji.

Monitorowanie realizacji Strategii OPPT Rypina będzie realizowane w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów założonych w poszczególnych projektach. Wskaźniki zostały wytyczone jako odrębny rozdział „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii” oraz zastosowane w charakterystyce projektów. Przedstawione wskaźniki produktu odnoszą się do produktów powstałych w wyniku realizacji projektów. Natomiast wskaźniki rezultatu związane są z efektem zrealizowanych przedsięwzięć.

O poprawie jakości środowiska będą świadczyć m.in. następujące wskaźniki:

- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła;
- Powierzchnie objęte środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów);
- Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania do zmian klimatu;
- Wspierana infrastruktura rowerowa;
- Szacowana emisja gazów cieplarnianych;
- Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych).

Uważa się, że zaproponowane wskaźniki pozwolą w wystarczającym stopniu monitorować wpływ realizowanych projektów na środowisko w OPPT Rypina.

## 10 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona do projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina (ST OPPT Rypina) – dokumentu wspólnego realizowania polityki terytorialnej na obszarze 6 gmin powiatu rypińskiego (1 miejskiej – miasto Rypin oraz 5 wiejskich: Brzuze, Rogowo, Rypin, Skrwilno, Wąpielsk), na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji w perspektywie finansowej 2021-2027. Projekt ST OPPT Rypina został sporządzony w ścisłym nawiązaniu do ustaleń programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, z którego będzie w głównej mierze finansowany. Zawiera zamkniętą listę 30 projektów podstawowych. Wskazywane projekty mają służyć osiągnięciu założonego celu głównego, tj. podniesieniu poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparciu procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej.

Każdy dokument, który stwarza ramy realizacji tzw. przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Celem tej oceny jest zidentyfikowanie oddziaływań na środowisko, które nastąpią w wyniku realizacji ustaleń danego dokumentu. Mogą to być oddziaływania pozytywne lub negatywne, stałe lub chwilowe, bezpośrednie lub pośrednie, wtórne lub skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu ST OPPT Rypina została sporządzona zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy poinformował, że ww. projekt dokumentu nie wymaga jego opinii, a tym samym odstąpił od wskazania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opracowaniem pomocniczym, które ma na celu uświadomienie społeczeństwu, organom opiniującym projekt dokumentu, organom przyjmującym dokument, jakie skutki dla środowiska przyniesie jego realizacja. Prognoza oddziaływania na środowisko analizuje stan środowiska obszaru objętego zasięgiem projektu dokumentu, możliwe zmiany wynikające z realizacji jego ustaleń oraz identyfikuje potencjalne zagrożenia dla środowiska, w tym ludzi. Zadaniem prognozy jest ocena potencjalnych oddziaływań na komponenty środowiska, tj. obszary Natura 2000, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, zwierzęta, rośliny, ludzi, różnorodność biologiczną, zabytki, dobra materialne, klimat, zasoby naturalne, jak również środowisko jako całość. Wskazuje możliwości i sposoby ograniczania znaczących oddziaływań na środowisko m.in. poprzez działania o charakterze administracyjnym, organizacyjnym i technicznym. Zwraca uwagę na właściwy wybór i przeprowadzenie procedury administracyjnej, w tym konsultacji społecznych jako kluczowe na etapie planowania inwestycji. Projekt ST OPPT Rypina zawiera zamkniętą listę projektów przewidzianych do wsparcia. Informacje zawarte w projekcie Strategii mają jednak charakter ogólny, na podstawie których nie zawsze można określić planowany zakres inwestycji i dokładne miejsca ich realizacji. W związku z tym posłkowano się materiałem dodatkowym w postaci fiszek projektowych, zawierających opis przygotowanych projektów. Stopień szczegółowości zapisów prognozy dostosowano do szczegółowości posiadanych materiałów.

Ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko przeprowadzona została w odniesieniu do 30 projektów z listy podstawowej wybranych do wsparcia w ramach polityki terytorialnej dla OPPT Rypina. Składa się ona z tabeli – załącznik nr 1 i opisu – rozdział 7.

Wskazywane projekty realizują 4 zasadnicze cele szczegółowe, tj. Gospodarka i wykształcone kadry, Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna, Wysoka jakość życia społeczeństwa, Adaptacja i dostępna przestrzeń, które uzupełniają cel szczegółowy 5 – Wsparcie administracyjne. W znacznej części są to działania dedykowane mieszkańcom i służące podniesieniu poziomu rozwoju społecznego, poprzez działania szkoleniowe lub aktywizacyjne, pozbawione charakteru inwestycyjnego, w związku z czym nie generują negatywnych oddziaływań na środowisko. Szereg działań o charakterze inwestycyjnym dotyczy niewielkich prac służących modernizacji, rozbudowie, przebudowie, doposażeniu istniejących obiektów lub urządzeń infrastruktury społecznej oraz technicznej. Planowane projekty mają charakter lokalny, którego oddziaływanie jest ograniczone do miejsca realizacji inwestycji, ewentualnie jej bezpośredniego sąsiedztwa, zwłaszcza na etapie budowy. Jako projekt, którego negatywny wpływ na środowisko może być znacząco negatywny zidentyfikowano przedsięwzięcie mające na celu uzbrojenie terenów inwestycyjnych w miejscowości Skudzawy, gminy Skrwilno. Realizacja projektu wiązać się będzie z potrzebą zmiany obecnego przeznaczenia terenu i wykonania prac służących jego przygotowaniu jako terenu produkcyjno-usługowego. Wykonanie sieci infrastrukturalnych na wybranym terenie, budowa utwardzonych dróg czy też jego ogrodzenie nie pozostanie bez wpływu na elementy środowiska. Zakłada się, że największy negatywny wpływ będzie dotyczył przekształcenia powierzchni ziemi, w tym częściowego jego utwardzenia, zmiany stosunków wodnych, pozbawianie terenu dotychczasowej flory i fauny bądź utrudnienie warunków ich bytowania czy utraty zasobów glebowych. Oddziaływanie projektu będzie ograniczone do skali lokalnej. Spodziewanym docelowym efektem realizacji projektu jest poprawa sytuacji społeczno-ekonomicznej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina.

Przeprowadzona ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko nie wykazała, żeby którykolwiek z planowanych do realizacji projektów wskazywanych w projekcie ST OPPT Rypina miał znaczący negatywny wpływ na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Na terenie OPPT Rypina znajduje się jeden obszar Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001. Ochronie podlegają zarówno cenne przyrodnicze siedliska oraz cenne dla ochrony przyrody europejskiej gatunki roślin i zwierząt. Jednak planowane do realizacji projekty nie znajdują się na tym obszarze, ani nawet w jego bliskim sąsiedztwie. W związku z powyższym ich oddziaływanie na obszar Natura 2000 będzie nieistotny, ograniczony do pośredniego pozytywnego wpływu wynikającego z działań na rzecz ogólnej poprawy stanu środowiska.

Projekt ST OPPT Rypina realizuje cele środowiskowe zapisane w dokumentach szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego, w tym dążenie do zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska przyrodniczego i zapobiegania jego degradacji, przeciwdziałania, jak również adaptacji do zmian klimatu. Wpisuje się w proekologiczną politykę Unii Europejskiej, której celem jest wprowadzenie „zielonego ładu”. Realizowane projekty będą uwzględniały zasadę „nie czyni poważnych szkód” i nie wpłyną na pogorszenie obecnego stanu środowiska. Zidentyfikowane negatywne oddziaływania na środowisko będą ograniczone miejscowo, a ich charakter będzie przejściowy. Na dalszym etapie przygotowywania inwestycji zostaną opracowane działania zapobiegające, ograniczające lub kompensujące straty przyrodnicze w stosunku do zidentyfikowanych zagrożeń.

Realizacja projektu ST OPPT Rypina będzie regularnie monitorowana i publikowana w formie „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Rypina”. Monitorowanie będzie prowadzone w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów założonych w poszczególnych projektach. Na podstawie wybranych wskaźników rezultatu związanych z efektem zrealizowanych przedsięwzięć możliwa będzie ocena ich wpływu na środowisko.

W świetle przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko projektu ST OPPT Rypina można stwierdzić, że realizacja jego ustaleń nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.



Z kolei szereg projektów przewidzianych do realizacji będzie dotyczyło wprowadzenia rozwiązań prośrodowiskowych w zakresie m.in. ograniczenia emisji zanieczyszczeń zwłaszcza do powietrza, modernizacja sieci wodociągowych, adaptacji czy odnowy przestrzeni publicznych. Realizacja ustaleń dokumentu przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego OPPT Rypina, w tym wsparcia procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej. W efekcie można oczekiwać poprawy stanu środowiska oraz jakości życia i zdrowia mieszkańców tego obszaru.

## Wykorzystane materiały

W niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko w szczególności korzystano z następujących opracowań, danych i materiałów:

### Dokumenty:

- Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego
- Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy, Kuczyński L., Chylarecki P., GIOŚ, Warszawa 2012
- Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2018
- Ocena zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” (DNSH) zakresów wsparcia zawartych w projekcie programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, Toruń, 2022
- Parki i Obszary Chronionego Krajobrazu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2020
- Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2024
- Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły z dnia 4 listopada 2022r.
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, Włocławek, 9 listopada 2020r.
- Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/646/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 sierpnia 2022r.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rypińskiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025
- Raport o ocenie stanu akustycznego środowiska na terenie województwa kujawsko-pomorskiego
- Raport o stanie akustycznym środowiska w Polsce na podstawie wyników realizacji map akustycznych + III runda realizacji map akustycznych, GIOŚ, Warszawa 2020
- Raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2023 r., Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2024
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2024
- Stan środowiska w województwie kujawsko-pomorskim – Raport 2020, Główny Inspektorat ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz, 2020
- Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020r.

#### Serwisy internetowe – bazy danych i informacji:

- Aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania (<http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>)
- Bank Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal>)
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Geoserwis (<http://geoserwis.gdos.gov.pl>)
- Geoportal Infrastruktury Informacji Przestrzennej ([geoportal.gov.pl](http://geoportal.gov.pl))
- Geoportal Województwo Kujawsko-Pomorskie (<https://geoportal.mojregion.info>)
- Hydroportal (<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>)
- Klimada 2.0 – Baza wiedzy o zmianach klimatu (<https://klimada2.ios.gov.pl/>)
- Klimat w Polsce (<https://klimat.imgw.pl/>)
- Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce (<http://mapa.korytarze.pl>)
- Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych (<http://geoportal.pgi.gov.pl>)
- Serwis Natura 2000 (<http://natura2000.gdos.gov.pl>)

#### Serwisy internetowe instytucji:

- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://www.gov.pl/web/gdos>)
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (<https://www.gov.pl/web/gddkia/generalna-dyrekcja-drog-krajowych-i-autostrad>)
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Monitoring Środowiska (<https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-stanu-srodowiska>)
- Główny Urząd Statystyczny (<https://www.stat.gov.pl>)
- Komenda Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu (<https://www.gov.pl/web/kwpsp-torun>)
- Komisja Europejska ([www.ec.europa.eu](http://www.ec.europa.eu))
- Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy (<https://www.gov.pl/web/uw-kujawsko-pomorski>)
- Lasy Państwowe (<https://www.lasy.gov.pl/pl>)
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (<https://www.wody.gov.pl>)
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (<https://www.kujawsko-pomorskie.pl>)

## Spis tabel

Tabela 1. Liczba złóż kopalin w granicach OPPT Rypina .....	10
Tabela 2. Najważniejsze problemy/zagrożenia i cele ochrony środowiskowa wskazywane w OPPT Rypina....	30

## Spis map

Mapa 1. Udokumentowane złoża kopalin w granicach OPPT Rypina.....	11
Mapa 2. Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych w OPPT Rypina.....	14
Mapa 3. Obszary prawnie chronione .....	19
Mapa 4. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych .....	20
Mapa 5. Obszar wymagający pogłębionej analizy z uwagi na znaczący spadek wartości krajobrazu.....	25

## Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania dotyczące autorów prognoz oddziaływania na środowisko o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024, poz.1112).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Patrycja Janowska



Załącznik nr 1. Ocena przewidywanych oddziaływań projektów wskazywanych w projekcie Strategii Terytorialnej OPPT Rypina na elementy środowiska

Lp.	Projekty do realizacji w ramach perspektywy finansowej 2021-2027	KOMPONENT ŚRODOWISKA												
		Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
<b>Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej</b>														
<b>Cel szczegółowy 1. Gospodarka i wykształcone kadry</b>														
OPPT-RY-5	Utworzenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Rypinie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-17	Rozwój szkolnictwa zawodowego na terenie powiatu rypińskiego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-23	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną w miejscowości Skudzawy.	0	-	+	-	-	-	0	-	0	0	-	0	+
<b>Cel szczegółowy 2. Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna</b>														
OPPT-RY-1	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Brzuze	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-2	Modernizacja ciepłowni lokalnych budynków użyteczności publicznej w Skrwilnie.	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+
OPPT-RY-3	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych na terenie Rypina	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	+	+
OPPT-RY-4	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej polegająca na wymianie źródeł ciepła. – gm. Rypin	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+
OPPT-RY-6	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Rogowo	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+
OPPT-RY-7	Nasadzenia drzew oraz zazielenienia na działkach gminnych – gm. Brzuze	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
OPPT-RY-8	Modernizacja SUW wraz z infrastrukturą towarzyszącą – gm. Brzuze	0	0	+	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+
OPPT-RY-9	Modernizacja stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Starorypin Prywatny oraz wprowadzenie radiowego pomiaru zużycia wody.	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	+
OPPT-RY-10	Wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania siecią wodociągową na terenie Gminy Rogowo	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
OPPT-RY-11	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Gminę Rypin z Gminą Miasta Rypin	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-12	Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie Gminy Rogowo	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
OPPT-RY-29	Przebudowa ul. Spokojnej poprzez budowę drogi dla rowerów	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-30	Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej nr 2214C Rypin - Pręciki na odcinku Kowalki – Pręciki od km 2+950 do km 5+500 oraz nr 2215C Dylewo - Rogowo w miejscowościach Pręciki od km 3+230 do km 4+360	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
<b>Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość życia społeczeństwa</b>														
OPPT-RY-13	Wsparcie procesu kształcenia w szkołach podstawowych na terenie Rypina	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-14	Wsparcie kształcenia ogólnego w Gminie Wąpielsk	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-15	Rozwój szkolnictwa ogólnego w Zespole Szkół nr 1 im. Ks. Czesława Lissowskiego w Rypinie	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-16	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Rogowo	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-18	Rozwój Ambulatoryjny Opieki Specjalistycznej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-24	Budowa Centrum Aktywizacji i Integracji społecznej – gm. Rogowo	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
<b>Cel szczegółowy 4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń</b>														
OPPT-RY-19	Odnowa przestrzeni publicznej w Rypinie	0	+	0	+	+	-	0	0	+	-	0	+	+
OPPT-RY-20	Odnowa przestrzeni publicznej w Gminie Wąpielsk	0	0	+	0	+	0	0	0	+	0	0	0	+
OPPT-RY-21	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Gminie Brzuze	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+
OPPT-RY-22	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Rogowo	0	0	+	0	0	-	0	0	+	0	0	0	0
OPPT-RY-25	Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej na szlaku św. Jakuba w Gminie Wąpielsk	0	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0	+	+
OPPT-RY-26	Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej w Gminie Brzuze	0	0	+	-	-	-	-	-	+	0	0	0	+
<b>Cel szczegółowy 5. Wsparcie administracyjne</b>														
OPPT-RY-27	Wsparcie administracyjne OPPT Rypin	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
OPPT-RY-28	Wsparcie administracyjne OPPT Rypin	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: opracowanie własne

Oddziaływanie:

+ pozytywne

- negatywne

0 nie stwierdzono lub nieznaczące